

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

ORGANUL UNIUNEI GENERALE A NOTARILOR DIN ROMÂNIA
DIRECTOR: ALEXANDRU COMȘIA. REDACTOR: IOAN STOICA

SUMARUL:

1. Aspecte generale privitoare la proiectul de modificare a legii pentru organizarea administrațiunei locale.
2. Subnotarii, impiegații și scriitorii.
3. Iarăși chestiunea reducerilor numărului funcționarilor publici.
4. Teorii și realitate.
5. De-ale noastre.
6. Congresul notarilor județului Treiscaune
7. Desmoșteniții sortii.
8. După trei ani de activitate rodnică.
9. Numirea notarilor comunali.
10. Funcționarii și asociațiile profesionale.
11. Informațiuni.

Pentru tot ceace privește redacția: cererile de abonamente, manuscrite, reviste, ziare, cărți etc. a se adresa la redacția revistei: *Cluj, Calea Moșilor 14*

Pentru tot ceace privește administrația: sumele de bani mandate postale, scrisori de valoare etc. a se adresa d-lui **IOAN HAJDEU CASSIERUL UNIUNEI, NOTAR INCOCIUBA-MARE p. u. TINCA jud. Bihor.** Sumele restante datorite revistei se vor trimite tot pe numele d-lui Ioan Hajdeu.

Alcătuit de d-nii:

I. C. Marinescu

Director General al Ministerului de Interne
Direcția Personalului
Secretar genera delegat

I. C. Nicolau

Director General în Ministerul de Interne

C. G. Grigorescu

Subdirector general în Ministerul de Agricultură și Domenii

A. Chișer

Director în Ministerul de Agricultură și Domenii
Șeful Secției Pășunelor

Al. Lascarov-Moldovanu

Avocat cl. I. al Ministerului de Interne

Dr. V. Voiculescu

Medic Sanitar al Municipiului București

Petre Ștefănescu

Inspector General Administrativ în Ministerul de Interne

Recomandăm colegilor marele

„Indreptar Administrativ“

Pentru uzul tuturor funcționarilor din diferitele ramuri administrative ale țării. — Autorităților publice de toate felurile și toate gradele, — instituțiilor băncilor, studenților, etc.

Acest îndreptar, care de fapt este un mare dicționar administrativ, cu totul nou în publicistica noastră românească, este merit a fi un îmbogățitor de cunoștințe un cruțător de energii și un îndreptător de activități creatoare pe ogorul vieții noastre publice.

Consultarea lui va fi pentru oricine de un folos practic imediat și netăgăduit.

Autorii lui, gândindu-se că trebuie să facă din el o lucrare care să poată sta la îndemâna câtor mai mulți, n'au cruțat nici o jertfă și, deși lucrarea este impunător de voluminoasă, peste 800 pagini pe două coloane, cu litere compacte, au statornicit un preț popular de 400 (patru sute) lei volumul.

Indemnăm pe abonații și cititorii noștri, a-și opri din vreme exemplarele ce le sunt de nevoie, asigurându-i că banul lor va căpăta astfel o întrebuintare din cele mai rodnice.

Aviz Rugăm abonații noștri, cari ne mai datorează încă unele sume pe anii trecuți să binevoiască a le achita de urgență. Nu putem socoti de sprijitori ai revistei noastre pe aceia, cari ne îngreuează apariția, prin neachitarea la timp a abonamentului. O revistă reclamă, sute de mii lei cheltueli anual și nu poate apăre regulat, dacă abonații nu achită la timp abonamentele. Ca organ care stăm în serviciul întregului corp notarial și administrației comunale, rugăm abonații noștri, ca fiecare să ne câștige câte un abonat nou, ca să putem mări revista.

A apărut:

Manual de drept constituțional Român

de **Dr. M. VARARU** Consilier în Comit. Central de revizuire profesor și docent universitar
1 Volum 120 pagini, format mic, pus la curent cu întreaga *Legislațiune, Doctrină și Jurisprudență a ultimei legislaturi.* — *Prețuri Lei 95.*—

In depozit la librăriile: Alcalay și Cartea Românească București.

ABONATI

„Colecția Legilor“

de **I. STOICA**

care cuprinde

1. „Legea despre organizarea adm. locale“ cu index alfabetic
2. Legea asupra cotabilității publice cu index alfabetic
3. Legea pentru organizarea Creditului funciar rural și a Creditului Agricol și
4. Legea pentru regularea circulației pământurilor dobândite prin legile de înproprietărire.

Costul total al acestor 4 legi format mic, de buzunar e redus mult sub prețul de cost pentru d-nii notari, primari și casleri, 50 Lei. Banii se vor trimite — înainte —

Volumul e cel mai eficient din cele apărute până în prezent și datorită indexului alfabetic să poate afla ușor orice dispoziție a legii. // Aresați comenzile la sediul revistei: **ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ**, Cluj Calea Moșilor No. 14, Rugăm colegii să cumpere acest volum sprijinind prin aceasta zelul redactorului nostru

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

ORGANUL UNIUNII GENERALE A NOTARILOR DIN ROMÂNIA

DIRECTOR: ALEXANDRU COMȘIA.

REDACTOR: IOAN STOICA

Aspecte generale privitoare la proiectul de modificare a legii pentru organizarea administrațiunii locale.

O lege, fie ea cât de cuprinzătoare, amplă și din toate punctele de vedere perfectă, numai atunci își ca pulea verifica existența, aca structura ei stă în stransă legătură organică cu aparatul de execuție, care-i dă putința de funcțiune. Aceasta funcțiune trebuie să fie și ea normată de un regulator, care-i asigură o mișcare ritmică și uniformă, ferindu-i mecanismul de perturbațiuni cu primejdia, de a-l compromite.

Regulatorul de care vorbesc, este puterea de autoritate, cu care trebuie să fie investite organele de execuție și orice lipsă, respective scădere de autoritate împiedecă funcționarea normală a legii și o chiar compromite.

Pornind dela această leză generală, trebuie să ne formăm opinia față de problema modificării legii administrative, care va deveni foarte curând de mare actualitate.

Legea actuală pentru organizarea administrațiunii locale e perfectă și adaptabilă concepțiilor moderne ori cărei democrații înaintate și civilizate, dar a unei democrații adevărate, care s'a format prin procesul istoric al unei evoluțiuni seculare, așezămintele sale sociale de azi fiind rezultatul mai multor epoci de tradiție și de organizare.

„Democrația“ noastră desprinsă din negura feudalismului abia apus, (concepția și simțul nostru social fiind departe de principiile și doctrinele cu adevărat democratice) copiată și meșugită de dragul legăturilor internaționale, noi vrem în ruțul capului să o îmbrăcăm cu haina croită pe structura unor modele impozante și prea puternice pentru posibilitățile noastre de confecționare autohtonă.

În mod analog s'a procedat și cu alcătuirea legii noastre de organizare administrativă, urmându-se a aceeași metodă de democratizare și de siluire a vieții noastre administrative într-o sferă de organizare socială, politică și economică cu totul străină și opusă concepțiilor și tradiției noastre pământești și astfel, lipsindu-i coeziunea organică dintre trup și formă, suntem nevoiți, să tot ciopărim și să cărpim, ca să

silim membrele în acest croi exotic, până când ne trezim, că n'a fost bun ce s'a făcut și trebuie să facem din nou o alcătuire, ceace actualul regim și-a și pus în programul de guvernament.

Este drept, că o lege trebuie să fie modelată amăsurat progresului social și ca atare legea actuală de organizare administrativă este un model de sisteme și principii moderne și legiuitorii noștri în tot cazul au avut și ei acest imperativ în vedere când au formulat această lege, pentru că statul, zice că, nu se poate arăta azi în fața lumii cu legi reacționare, cu idei și doctrine scoase alocuri din circulație, fie ele cât de îniscute azi încă condițiunilor structurii noastre sociale.

Cine își planuește o casă, o zidește după formele arhitecturii moderne de dragul lumii și mai ues saul de statutul edilitar, dar, deși neavând puțința de instulare și de înzestrare a interiorului, care suna a gol, — năcazul dinlăuntru și-l mută de pe o zi pe alta bietul om — numai fațada să-i fie impunătoare și construită în stil modern.

Intreb, nu-i mai potrivită o căsuță solidă, familiară, de modă veche, dar să ai tot ce-ți trebuie înlăuntru, decât un haidam mare, în care nici când nu te simți acasă?

Și nu-i mai preferabil, ca o lege organică, cum ste legea pentru organizarea administrațiunii locale, să fie și ea mai familiară cu tradiția noastră și mai părintească cu sufletul și cu gândul nostru românesc?

Sufletul drept și simplu al unui țăran, înzestrat cu o judecată naturală, nu se poate asimila nici când cu formele „înaintate“ și cu principiile de egemonie locală a unei legi, care în loc să-i servească de îndreptar al vieții lui de toate zilele, atât de modeste și fără pretenții de arhont și de pasiuni senatoriale și consulare, îi zdruncină echilibrul activității sale de celătean, împingându-l la acțiuni catilinare împotriva satului său.

Organele locale încă n'au ajuns până acolo, să cunoască adevărata valoare calitativă a sarcinilor mul-

tiple, impuse de legea administrativă, ele acționează nu din intuiția propriei lor convingeri, ci în mod automat, că nu cunosc adevăratul sens al lucrurilor. Nu sunt pătrunse nici de valoarea morală a răspunderii cu care legea le întâmpină la tot pasul și dacă se feresc de greșeli, o fac de frica penalității, nu însă din simțul înăscut, care știe să distingă și să clasifice lucrurile după adevărata lor natură, intrinsecă.

Astfel fiind, complexul atribuțiilor și al obligațiilor din lege le învrăjbește mintea și simțul elementar și înaintea judecății lor rămân nejustificate și lipsite de sens formalitățile și toate rosturile regulilor contabilității moderne.

Ele nu-și pot închipui, de ce un ban câștigat pe seama comunei nu-l poți pune în lada satului și de acolo nu-l poți scoate, fără de a-l trece printr-o sumedenie de formalități fără de nici un rost, căci în fond venitul alodial nu poate să aibă numai una și aceeași destinație, de a fi câștigat și cheltuit pe cale dreaptă pentru nevoile comunale și pentru această operațiune fundamentală și atât de evidentă și cât se poate de simplă, la ce servesc atâtea formalități și manipulațiuni întortochiate, atâtea restricțiuni cari imobilizează fondurile, fie de natură cât de urgentă; la ce spectrul atâtor sancțiuni lipsite de criteriul penalității, că toți cei reclamați, hărțuiți, urmăriți și chemați în fașa instanțelor pentru plăți directe, deturnări și depășiri de fonduri și pentru neurmărire la epocile scadente a debitelor restante, au fost și sunt achitați, dar intră la apa închiziției administrative, care nu-i lasă, până când nu și-a făcut toate mendrele impuse de democraticile șuruburi ale legalității.

Ce-i pasă controlorului, că de cele mai mult ori stă neputincios cu articolul de lege în mână în fața realității atotputernice? Nu-l impresionează, că cășierul și primarul, fărăni de frunte, îl așteaptă cu sufletul împăcat, încrezători în cinstea lucrului săvârșit și când colo, în loc de laudă și îmbărbătare, li se caută nod în papură... Aș vrea să-l văd pe acel organ de control, care nu-i în stare azi, să găsească la ori care administrație din țara românească greșeli, lipsuri și ilegalități! Nu există! — Precum aș vrea să-l văd și pe acel expert străin, care n'ar găsi și el tot atâtea lipsuri și nereguli în administrarea finanțelor și a economiei statului, toate fiind rezultatul unor legi, cari nu sunt croite pe trupul nostru și nici după chipul și asemănarea noastră?

Legea noastră administrativă par'că este făcută nu pentru asigurarea unei continuități organice, nu pentru normalizarea financiară și consolidarea economică, ci direct pentru a avea la îndemână unelte de închiziție și de urmărire a organelor incomode și sub raportul politic, s'a fost ajuns totdeauna scopul.

Astfel fiind, de ce ne mai mirăm de totala desorganizare, în care am ajuns? Nu vedem zilnic, cum o morâm și stărpim cu astfel de metode toată încrede-

rea și mândria în sușlele oamenilor cinstiți, puși în fruntea administrațiilor comunale? Am ajuns acolo, încât oamenii de omenie, simțind un aispres, dar și o groază față de tot, ce-i de domeniul public, devin indiferenți față de treburile obștești și aceste trec pe mâna unor elemente de caritate auroasă, fără scrupul și simțul de răspundere și în toc de „legalități”, greșeli și lipsuri de formă, te pomenești cu ilegalități și lipsuri de fapt în gospodăria comunală.

Dispozițiile legi pentru organizarea administrației locale, executarea bugetului, administrarea bunurilor, angajarea lucrătorilor și a furniturilor, funcționarea aparatului administrativ sunt și ele tot atât de complicate, întrecând puținete reate și capacitatea organelor rurale de a se executa întocmai. Aceste dispoziții până acum nu s'au putut aduce în concordanță cu posibilitățile materiale de înfăptuire și de administrare a gospodăriilor comunelor rurale, dar mai ales cu natura lucrărilor la sate, cari necesită o înfăptuire grabnică și directă și orice întârziere pentru lipsă de forme, naște în țărani cu simțul practic și al înfăptuirii momentane, bănueli, prejudecii și credință, că însăși autoritățile împiedecă intenționat orice înfăptuire de utilitate publică. Câte proiecte de înzestrări trebuincioase și folositoare au rămas și rămân zădărnice din pricina procedurilor îndelungate și când după multă umblătură s'au aprobat totuși, nu s'au putut înfăptui, ne mai existând aceleași condițiuni financiare.

Aceste sunt considerațiuni de ordin formal, în fond legea pentru organizarea administrației locale are o distanță și mai mare de concepție și tradiția noastră românească.

Punctul culminant sub acest aspect rezidă chiar în elementul fundamental și principal a acestei legi, anume în principiul de descentralizare și de autonomie largă a unităților administrative. Aceste văzându-se dintr'odată investite cu putere absolută de autocărmuire, nu văd pădurea de copaci...

Un sistem, aplicabil unor centre și formațiuni naturale, formate de-a rândul veacurilor prin conlucrarea factorilor economici și a funcțiilor de viață civică, cum sunt orașele istorice, arrondissementele și Bezirkurile vechi din apus, cari au creat epoci de civilizație și de formațiuni sociale, nu-i aplicabil în aceeași măsură și unităților noastre create de codul administrativ din punct de vedere topografic în diviziuni și subdiviziuni administrative.

În cele dintâi administrația este un produs organic a condițiilor și rosturilor de viață și activitate cetățenească, până când pe aceste din urmă vrem să le formăm noi în mod artificial în unități administrative cu metode și discipline împrumutate, care în loc să aibă putere asimilatoare, — momentul cel mai important al oricărui sistem sănătos și durabil — n'au nici

măcar condițiunile de adaptare structurii noastre sociale.

În cele dintâi, primarul este descendentul organic în linie directă, continuă a vechiului „maire”, a „Burgemeister”-ului și a „sherif”-ului. Istoria acestor unități este reprezentată prin șirul generațiilor acestor capi, iar la noi bieții primari sunt sclavii politici ai necesităților electorale de moment, cari nu concep comunitatea, pe care o conduc temporar, ca o unitate organică în permanențele ei, ci ca un mijloc, de a-și servi partidul politic și de a se servi partidul de ei.

Acești sfetnici autonomiști (satrapi politici) se pomenesec dintr'odată în funcțiunile de conducere prin jocul accidental și capricios al urnelor, fără pregătire profesională și fără să aibă măcar idee de complexitatea problemelor și chestiunilor la ordinea zilei, deci este firesc, că prezența lor în aceste posturi înseamnă un timp fără de noroc pentru bietele treburi publice și adause toate aceste restimpuri de nefericită memorie din vremea mult proslăvitului regim autonomist la un loc cu cele, ce vor să mai urmeze, constituie laolaltă pasivul cele mai dezastruoase epoci din istoria administrației românești.

În loc de înfăptuire pozitivă, în loc de progres realizat în mod treptat cu evoluția civilizației, aceste „organe” improvizate contribuie în cea mai largă măsură la sporirea condițiunilor de desorganizare, la slăbirea prestigiului a tot ce este oficial și românesc și — aceasta este cea mai mare — la subminarea autorității oficiale și înlocuirea ei cu ierarhia demagogiei politice.

Ori, aceasta nu poate să fie rostul unei legi fundamentale, pe a cărei temelii sunt așezate funcțiunile de viață a societății noastre.

Practica cu provizoratul comisiunilor interimare înseamnă pentru organismul nostru administrativ o maltratare metodică, egală cu distrugerea lui.

Regimurile, cari s'au succedat, îndată după instalarea lor la cârmă au început a revoca în mod așa de precipitat și în proporții atât de mari pe foștii gestionari, înlocuindu-i aproape în toate cazurile cu adversarii lor politici sau personali, încât întreaga viață administrativă a suferit o paralizare progresivă. Cei dizolvați au început să reacționeze, secondați de partizanii lor și conflictele și răfuețile s'au transplantat din mijlocul satului în localul primăriei comunale, care a devenit în loc de centru de îndreptare, de activitate conștientă și de muncă disciplinată, un focar de ceartă și de degradare a cinstei și conștiinței civice.

Când scriu aceste rânduri, ne găsim în local alegerilor comunale și centrele răsună de glasul trivialităților demagogice. Dela o vreme încoace prezidenții comisiunilor interimare nu mai sunt capi administrațiilor locale, ei s'au transformat, stăpâniți de experiențele unei presupuse popularități, de mult în agoni electori, pregătind turneul de luptă electorală

și ca atare nu le mai poți cere o împlinire a funcțiunilor lor, fiind consemnați pe de-a întregul de preparățile alegerilor.

Mai pe românește, aceasta înseamnă că acum nu-ți timpul potrivit să-ți incomodezi pe bieții contribuabili cu cererea prestațiilor, contribuțiunilor publice și a celorlalte îndatoriri cetățenești — ei reprezintă un vot și asta înseamnă o putere mare de noți nte lungere înaintea alegerilor.

Făgăduințele nu mai au margini și noii ieșiți din urnele proaspete sau se compoartă amăsurat legământului solemn, de a fi și pe viitor îngăduitori cu ceata electorală și atunci vin în conflict cu legile și poruncile forurilor superioare, sau își fac datorința și să jin de lege și atunci dau de furcă cu alegătorii, cari văzându-se „păcăliți”, dau buznă îndată după alegeri pe la Prefectură, aducând fel de fel de învinuiri întemeiate sau neîntemeiate împotriva nouilor gestionari și Prefectul, jirește, a cărui preocupări se rezumă nu în a conduce administrația conform destinației și așezământului ei jireesc, ci în a îndrepta și corege arătătorul barometrului politic, examinează cazul mai întâi de oate sub raportul politic și de îi sunt incomozi, să tot aibă dreptate, îi vantura, — și de sunt „oamenii lui”, să tot fie drepte pe partea reclamațiilor, slavor, pentru că asigurată este stăpânirea lor în tot timpul regimului de-a putere. Porunca intereselor de partid este mai mare, ca porunca necesităților publice și ate țării și chiar ca porunca — Genevei; azi șurubul fiscalității la sate este în funcțiune de postulatul politic, adică, ca nu cumva sa se prujeuiască prea grave leziuni financiare acelor, cari, când te apropii de ei cu gânduri sinistre de a încasa, își bat zânic pieptul, că lor te mulțumești rangul, la care ai ajuns din pomana voturilor lor, precum că tot ei vor fi aceia, cari te doboară de cumva „nu ești cuminte”.

Viteimul acesta administrativ — că nu este altceva — continuă de a-și face mendrele în fața țării întregi, în fața și chiar sub patronajul guvernelor și ne mai mirăm, cum de am ajuns în halul acesta?

Că efortul Ministrului de Finanțe de a echilibra finanțele țării se năruie înaintea unui buget cu bilanțul dezastruos, că încasările nu acopăr nici pe jumătate evaluările bugetare reduse la strictisimul necesar și că golul acesta trebuie să se adaugă la deficitul anilor precedenți, fără puțință de a le astupa și a le lichida vre-odată, că înzadar s'a recurs la măsuri financiare excepționale pe cari le ispășesc toldeana bieții funcționari, — înzadar experți străini încoace, colaborare cu Liga Națiunilor încolo — toate aceste nu impresionează, toate aceste sunt în fața politicianului preocupat numai de interesul său și al partidului. fantome, cari nu-l pot aduce la simțul realității.

Înzadar se nuzuește guvernul, să introducă cel mai aspră politică de economii, dacă politicianismul introduce degenerarea simțului de datorie față de sar-

cinile publice prin conlucrarea a însăși organelor executive, ajungem la un punct mort, una ne oprim fără putința, ce a trece munte.

Se înțelege de sine, că între astfel de condițiuni vieța noastră administrativă va ramana pururea tributară celei potuice, junacă îi lipsesc elementele de bază de a putea forma un corp organic susținut de propriile-i puteri, de a putea fi stapan pe sine, păstrându-și intactă ființa.

Am încercat, a reda în fuga condeiului unele dintre principalele defecte formale și substanțiate a legii administrative așa, cum le întâlnim zilnic în exercițiul practic al funcțiunii noastre și dacă greșelile acestei legi se justifică prin faptul, că legea până acum a staționat în faza de experimentală, cu atât mai mult cea nouă va trebui să iasă perfectă (pentru noi) din laboratoarele legislative.

Mai întâi de toate, să nu se repete greșeala, de a alcătui legea numai pe bază de principii și idei, de la masa verde, ignorându-se total stările de fapt și realitatea, inexpugnabilă cu sisteme științifice, scormonite din ghiozdanele experților în materie administrativă și nestrămutabilă cu doctrine împrumutate de peste Nistru și combinate într'un mixtum compositum cu cele peste Tisa.

Să se încadreze în cuprinsul ei toate nizuințele și

imperativele specifice ale societății noastre, avându-se în vedere structura generică a acestei societăți; cu al'e cuvinte, să ni se dea o lege românească, puzmuită aici,, acasă la noi, între hotarele pamantului românesc, după poruncile și postulatele poporului nostru, izvorită din adâncimile sufletului și a ființei românești.

Legea administrativă trebuie să fie — și ea este în alte țări o lege națională. De ce să copiem pe alții, când dispunem de desulă forță creatoare, când găsim în noi destule puteri de viață, de puternică viață așa, că putem da noi la alții...

Acum, când avem la îndemână un bogat material documentar, câștigat pe bază de experiență și de activitate practică, îi va fi ușor guvernului, să așeze pe baze noi regimul nostru administrativ, dar să nu se uite un lucru, care totdeauna s'a nesocotit până acum, cu toate că este de moment hotărîtor, anume să se consulte la stabilirea definitivă a principilor și a normelor din noul anteproiect în tot cazul și funcționari cu practică temeinică administrativă, ca să se pună cu ajutorul acestora materialul științific în concordanță cu stările de fapt, cunoscându-le ei mai bine, având praxă îndelungată și cunoștințele de lipsă.

TRAIAN SIMON.

primpretor.

Subnotarii, impiegații și scriitorii

În fiecare birou notarial este câte unul sau mai mulți funcționari, cari poartă titlu după localitate: subnotar, impiecat, scriitor, secretar, etc. Mai nou s'au luat dispoziții ca acești modești și indispensabili funcționari din birourile notariale să fie numiți după normele Statutului funcționarilor publici, o mare parte din acești slujbași având bacalaureat și chiar diplomă de notar. Dacă vom examina însă situația lor, constatăm cu regret că nu au nici o situație. Corpul notarial este destul de batjocorit, dar acest corp de funcționari este și mai batjocorit și mai neluat în seamă. Notarii mai au nădejde că după ce vor fi incapabili de lucru, istoviți de forțe și vor fi înlăturați, vor primi bruma de pensie din care-și vor putea lungi zilele trudite, dar acești prețioși colaboratori ai lor ce vor face după ce au muncit în mizerie 30—40 ani?

Majoritatea lor sunt pregătiți ca și o mare mulțime de funcționari, cari se bucură de toate avantajele Statutului, așa sunt agenții fiscali, agenții sanitari, perceptori, unii funcționari dela C. F. R., grefierii și funcționarii inferiori dela judecătorii și alții, toți sunt salariați după anumite norme și sunt membrii ai Casei de pensii, pentru ce numai această categorie de funcționari este tratată mai vitreg?

S'au aplicat până în prezent două legi administrative și nici în una n'a fost vorbă de acești funcționari, cari sunt salariați fără nici o normă, nu sunt încadrați și nu au drept la pensiuine.

Este de dorit ca acum când ne bate la ușă a treia reformă administrativă, să se reglementeze situația și acestei categorii de funcționari. Să le fie stabilită prin lege salarizarea, să fie încadrați ca și toți funcționarii publici, după gradul de pregătire, să aibă dreptul la avansare pe loc și să fie membrii ai Casei de pensii.

Pentru lichidarea stărei actuale să se revizuiască numirea tuturor funcționarilor și să se admită ca în termen de un an doi să achite la fondul de pensiuine contribuția retroactiv dela data intrării lor în funcțiune și de atunci să li se socotească și anii serviți. Cu aceasta li s'ar da un stimulent la lucru și este logic și omenesc ca toți funcționarii de o categorie să fie tratați în același fel, iar o lege dacă se aplică să se aplice în întregime și nu numai partea care cere obligații, ci și aceea, care dă drepturi.

T. V. UNGUR

Iarăși chestiunea reducerilor numărului funcționarilor publici

De câteori bugetul statului o duce greu și conducătorii nu au noi resurse de venituri, funcționării devine obiectul de chirurgie. Și bisturiul — ca pe un biet cobay oarecare — taie adânc în capitolul personalului, neținându-se seamă de condițiile de viață, în care trăesc aceștia; scumpetea exagerată a tuturor obiectelor necesare vieții, reducerea salariilor, puterea crescândă a leului monetar și mai crescândelor nejustificate a prețurilor etc.

Ministrul de Finanțe, are posibilitatea cea mai ușoară să amelioreze bugetul cu acel nenorocit articol al personalului din bugetul general al statului.

Un ordin circular pe departamente și celelalte autorități și directorii de comptabilități și de personal purced la executare.

Executarea urmează.

Dar niciodată nu s'a pus cinstit în discuțiune problema funcționarilor publici; nu s'au cules date exacte statistice asupra numărului lor repartizați pe autorități, ca se poată ști — de cei ce urmează a reduce numărul funcționarilor — dacă numărul lor este în adevăr atât de mare față de anul comparație 1914 — și dacă reducerile ce se urmăresc sunt posibile a se face.

În anul 1914 țara românească avea 114.552 salariați de stat sau raportați la mie dă: 22.

În anul 1932 avem 320.337 de funcționari — înțeles în acest număr: departamentele — regiile autonome, județele și comunele, raportați la mie de 17¹/₂, — din care se observă o scădere a numărului funcționarilor față de anul 1914.

Dar țara, în anul 1914 avea 131.000 kimp., iar în anul 1932 are 294.967 kimp., deci țara s'a mărit cam de 2,3 ori și în comparație, numărul funcționarilor ar trebui să fie de 253.470.

Apare un spor de circa 69.000 de funcționari, cari-l reprezintă: avărarea națională, instrucția publică și culte, C. F. R. și finanțe, constalare ce se face ușor pentru că în anul în curs sunt circa 200.000 la Ministere fără reaii. Din aceștia sunt 100.000 în serviciul Instrucțiunilor și Cultelor, 35.000 în serviciul armatei, 13.000 în serviciul justiției, 7.500 la sănătate, 11.000 diferiți specialiști la Domenii inclusiv păduri, 3.000 lucrări publice, 16.300 jandarmeria, ceace în total reprezintă 185.800 de salariați publici, cari constituiesc cornuri speciale, rămânând astfel mai puțin de 15.000 funcționari administrativi de stat în sensul adeerat al cuvântului.

De aceea de câteori se învoacă pericolul funcționarismului lăsând să se înțeleagă că aceștia reprezintă o mare majoritate a funcționarilor — parasitari și muncitori ai bugetului, e vorba de acești 15.000 de

funcționari administrativi.

Dacă s'ar suprima toți aceștia, economia realizată n'ar trece de jumătate miliard.

Așa privită chestiune, problema funcționarismului administrativ nici nu există.

Adeverata problemă e a salariaților de stat în genere care trebuie să privească corpurile constituite. Și atunci ce se poate vedea? Că avem prea mulți învățători, profesori, magistrați, prea mulți în slujba oștirea, prea mulți medici și ingineri.

Dar s'ar putea reduce din numărul acestor categorii de funcționari?

Cred că nu.

Și iată de ce: Problema culturală e o necesitate organică și numărul analfabeților pe kimp. este o dovadă puternică.

C'ar trebui modificate legiurile culturale, da; c'ar trebui învățământul să fie o luminare a mulțimii și nu un scop creat de viitori bugetari, e adevărat, c'ar trebui ca școlile speciale de agricultură, meserii etc. să dea contingente de meseriași și cunoscători a felului de semințe de însemânșat și nu candidați de slujbe la stat, e adevărat — dar aceste sunt probleme de stat și cei chemați le vor realiza la timp.

Problema oștirea, e însăși chezașia securității noastre și apărării granițelor țării și o economie în această direcție e sinonimă cu o sinucidere.

Problema magistraturei sub raportul reducerilor de funcționari este iarăși o imposibilitate morală pentru edificiul nostru social.

Cu acest corp de selecți funcționari se poate mândri neamul nostru.

E singurul care a rămas nealterat de mimetismul politicianismului nostru destructiv.

Acelasi lucru și cu sănătatea publică.

Din studiile făcute, bolile — la sate, în special — fac ravagii printre locuitorii adulți sau minori.

O restrâncere a cheltuelilor în această direcție e iarăși o crimă față de neamul nostru.

Că repartizarea funcționarilor e proastă aici e adevărul și aceasta din cauza lipsei de organizare a serviciilor publice.

Faptul că dela 1928 numărul funcționarilor a crescut cu zecile de mii — în special la regiile autonome, nu dovedeste altceva decât complectă lipsă de organizare a acelor instituții.

Cum a crescut numărul funcționarilor? Cele ce spun puțin mai sus, e răspunsul. Dar să vedem diagrama înmulțirii sau scăderii funcționarilor.

În 1928, am avut 312.000 de funcționari:

în 1929: 325.000.

în 1930: 370.0000

în 1931: 330.000

în 1932: 320.337.

Dar înainte de a trece la organizarea funcțiilor, deci a serviciilor, cred că este necesar să se știe cum sunt repartizați pe autorități cei 320.337 funcționari publici:

1. Ministerul de Finanțe	18.575
2. Ministerul de Interne	45.462
3. Ministerul de Justiție	11.290
4. Ministerul de Externe	500
5. Minist. Agriculturii și Domenii	4.963
6. Minist. Sănătății și Ocr. Sociale	7.841
7. Ministerul de Industrie și Comerț	1.576
8. Ministerul Armatei	33.914
9. Minist. Lucr. Publice și Com.	573
10. Ministr. Instr. Publică și Culte	80.897
11. Presid. Cons. de Miniștri	60

Total 205.651

1. Dir. Glă a Monit. Oficial	353
2. Dir. fondurilor speciale și de ocr.	32
3. Regia expl. agr. R. E. A. Z.	647
4. Intrep. Miniere și Metalurgice din Ardeal	216

5. Direcția glă a Penitenciarelor	2971
6. Oficiul național al Colonizărilor	86
7. Cassa autonomă a Pădurilor	6376
8. Cassa autonomă a Drumurilor	2246
9. Adm. P. A. R. I. D.	463
10. Regia aut. C. F. R.	78.883
11. Reg. aut. P. T. T.	16.728
12. Cassa aut. a monopol. C. A. M.	2.826
13. Regia aut. a Porturilor P. C. A.	2.520
14. Regia aut. a cond. de petrol	402
15. Reg. Publ. a Red. și Imp. Miniere	13
16. Cassa de dep. și Consem.	140
17. Cassa glă de Economii	60
18. Cassa glă de pensuni	79
19. Cassa aut. a construcțiilor	20
20. Cassa Muncii C. F. R.	767

Total 114.686

Adunate aceste două tablouri: a funcționarilor de stat și cei ai regiilor autonome, avem:

1. Stat	205.651
2. Regii	114.686

funcționari publici, în anul 1932.

(Va urma).

VIRGIL IONESCU GARZETI
subdir. graț. Min. de Interne.

Teorii și realitate

Din unamiesiuna de motive îmi sugerasesem să abandonez ca titlu al meditărilor, cele două extremități de mai sus. În primul rând, — vă spun sincer, — val-vârtejul în care se precipită și rostogolește la noi acești poli, mă adusesese într'un haos și dezechilibru, încât, — bietul creier, cea mai perfectă(?) mașină, — aproape să anunțe și înregistreze „ultimo“.

Ce să mai zicem de sărmana noastră Revistă, care în avântul său galopant, încreștează câte o realitate.

Mi-am capacitat însă șubreda, — nu perfectă, — mașinucă, să fie atât de bună, să rămână la locul ei, — de comandă, — să nu-și uite că este sortită a funcționa într'o „glăvătină“ de notar cu circumferința 58, căreia nu-i permis să „retireze“ nici în fața simplei probleme de a face „pe dracul în patru“. Că m'a ascultat, sau nu... las la aprecierea colegilor... Când aud de psihiatrii, — mă înfuriez!

Cu Revista, desigur, vă merge greu. Abonamentul meu și încă alor 159 colegi pe Tară... slabă nădeide. Bani trebuie, bani, — nu mulți, — numai atâtia, cât fac toate abonamentele debitate.

Și pentru că a venit vorba de bani, aceasta materie miraculoasă care în teorie are o valoare atât de mare, în realitate nu plătește nimic și care totuși, este atât de căutată, — este doară baza ori căruia progres, — să ne ocupăm puțin de acest „tot“ și „nimic“.

Noi, notarii, neam ocupat și ne ocupăm cu banii: cu ai noștri în „teorie“, cu cei publici în „realitate“. M'am gândit la salariul nostru care este teoria și încasarea impozitelor, care este o crasă realitate, cu amendări, destituiri, cu facerea de „hercea-percea“. Cum am mai ajuns eu biet notar și „finant“, ba și mânduitor de bani publici, când știu eu doară, că nu am depus nici o garanție, când simt că nici nu mai ofer nici cel puțin spoială de garanție, — nu știu, — stau în loc și mă minunez ca și colegul „Chimu“, că zău, trăsni-m'ar, mare domn am mai ajuns! Și doară recunosc și sbier în gura mare să mă audă și să mă știe toată lumea: nici nu am pregătirea sau vre-o diplomă pentru treaba aia de „finant“. Neam de neamul meu nu a fost nici când agent, percepător, controlor, administrator financiar, ba nici chiar „o târăcuță de ministru de finanțe“. După cum am stabilit cu un coleg, originea noastră se trage, după profesiune înțelegând, din „Ministerul de agricultură“.

Am fost sincer în ceea ce am spus, căci cu toată siguranța afirm și recunosc: Aceasta este cauza că cu chestiile publice bănești, stăm atât de rău. O teorie veche, care se ventilează însă tot mai mult, cu cât situația se agravează, cu cât specialiștii în finanțe sunt mai impotenți! Se netezește drumul pentru a se putea pune ușor mâna, pe țapul ispășitor, pe acarul Păun-Vintileanca; la caz de dezastru, pe Notarul a-

gent de urmărire și încasator. Sunt oare eu de vină, că m'au prins cu arcanul și m'au pus „finanț”? Pentru ce trebuie să pățească oare bieții notari — întotdeauna ca țiganii din snoave?

Realitatea noastră specifică însă în acest domeniu al impozitelor, este cu totul alta! Priviți-o! Delectați-vă!

Din întreg istoricul impozitelor, am ajuns la teoria transplantată prin educație și contribuabililor comunelor, că impozitul se aseamănă cu moartea, până la un loc; căci și unuia și altuia, omul pământean, trebuie să-i facă față. Moartea, știm, trebuie să vină o singură dată, — scadența, cine o poate spune? Impozitul însă este și mai hidos: Are o rotație anuală cu patru scadențe, cari fără discuție trebuie privite în față și împlinite! Adevărat, că la carte scrie altfel, dar oamenilor mei le-a mai plăcut aceasta comparație, care a prins, a avut rezultat anual de sută la sută, — până mai ieri alaltăieri. Până în anul trecut aveam oameni cari îmi mulțumeau că am insistat (ei spun că am stat de capul lor), să-și plătească impozitele anual în rate cât de mici, căci astăzi răsuflă ușurați și nu li s'au aglomerat restanțele, ca la oamenii din alte comune, în sume pe cari pe lângă cea mai mare bunăvoință nu le pot achita. În anul acesta însă, mi s'a infundat deabinelea și tare, mi-e groază, că nu o să am pe unde scoate cămașa, — cu toată originea de...

Ministru de agricultură”. Toată educația făcută cetățeanului în restimp de 10 ani în ce privește plata impozitului, a fost spulberată de un articol de ziar și ultimele legiuiri fiscale. Imi aduc aminte, că în anul trecut apăruse într'un ziar destul de răspândit, un articol, în care se făcea propunerea, ca populația din nordul Țării, să se scutească de plata impozitelor restante, cari sunt atât de mari, încât nu se vor putea încasa. Această propunere, — se prea poate, bineintenționată, — s'a cuibărit în mintea contribuabilului meu bine educat și a început să șoptească: Nu mai plătim datoria, căci și așa se iartă! Ultimele legiuiri fiscale urgente apoi, au sigilat scrisul educației date contribuabilului. Au venit ca să confirme cele scrise de ziar în anul 1931, au venit să defăimeze pe acei cari au făcut adevărata educație cetățeanului contribuabil, au adus cuvenita (?) răsplată personalului care și-a făcut datoria la încasări, a făcut măgari pe contribuabilii punctuali, pentru a obloji pe nemernici, pe cheltuitori, pe toți aceia cari cu bună sau rea credință nu dau Cesarului ce este al Lui, pe toți aceia cari, cu procedeul lor au sabotat și sapă temelile organizației de Stat; au venit să ierte restanțele, să prelungească termenul porciilor, pentru a-și putea încununa opera de dărâmare a cotețului, rămas într'un pociumb.

Stau încă sub impresia strasnicului rechizitoriu ce mi l-au făcut vre-o câțiva cetățeni, pe cari ani de

zile nu i-am lăsat să ajungă în mlaștina și ciurda patrupezilor grohăitori: „Ei, domnule notar, ce folos că 10 ani ne-ai încasat de impozite, făcându-ne să ne tragem dela gură bucățica de șnițel care ne tihnea, surtucile cu fir cari ne aranjau, jumătățica de vin care ne înfierbânta, lacul și ciorapul de mătase care modela piciorul? Ce folos, ai? Ai pus mâna pe remiza cu care te-au mințit în lege? Ai fost decorat? Avansat? Spune drept, ai vre-o mulțumire sufletească? Ți-ai rupt în fiecare an două perechi de cisme, ți-ai tocit gura de ți-a rămas fălcile. Ai rămas fără salariu, muritor de foame. Nu-i sare nimem în ajutor; ți-e dusman toată lumea pentru că a-i educat poporul, prost, în contradicție directă cu principiile noastre democratice...! Te privesc pierderile tale personale, însă te facem răspunzător și pentru pierderile suferite de populația întregii comune. Știi dta dle notar cât face diferența între iertările de impozit și cele încasate de dta? Milioane, da dle notar, milioane. Și unde pui că aceste milioane din diferență, precum și milioanele de impozite încasate la timp, au fost duse din comună, nu au circulat, nu ne-am putut folosi noi de ele”.

O altă categorie de cetățeni, mai reală, mai calmă: „Dle notar, am venit să 'n dai înapoi jumătate din dare, care ni s'a redus, — uite legea, — și altă dată, să ne mai slăbești cu încasatul; lasă să mai rămână din an în an, cel puțin atâta cât ne iartă! Incep la rând cu socotelile: Baciule dragă, dta ți-ai plătit toată darea pe anul ăsta. După lege ți se reduce jumătate din un pătrar, un pătrar din un pătrar, asta face atâta, din cealaltă atâta... și asud în socotelile bietului om, până când l-am pus la punct, — cred eu, — căci bietul om după un ceas deabia, îmi spune că nu a înțeles nimic; el nu a venit să-i sucese capul cu socoteli, ci a venit să-i dau banii ce i-a plătit mai mult în dare. Ii spun că aceia se scriu ca buni plățiți pentru anul viitor. Stă bietul om, se uită nedumerit la mine; nu-i vine să creadă! Și oare cum să-l conving, când nici eu nu mai pot crede astfel de năzbâții? Am doară cazuri cu suprasolviri cari se ridică anual la multe zeci de mii, — credeți că au fost luate în considerare? Mă și întrebă bietul om că eu mai cred așa ceva? Simt că la astfel de întrebări, mă contrag. mă fac mic cât un purice, pun capul în pământ, probez a înghiți un nod mare ce-mi stă în gât și nu pot zice nimic. Omul pleacă. Afară dă de notărășița. — jumătățica mea, una bună de gură, — nu pentru ceartă, asta lipsește la noi ca și colacul sau salariul. — dar fi place să steie de vorbă cu toată lumea, — și-l ia în primire: Ce mai faci, cum o dai cu sănătatea. Ilea ce lucrează, copiii sănătoși... Bietul om scâpat toafăr de socotelile mele, a intrat la altă moară... Dar culmea! Nu știu ce să zic, om de omenie sau afurisit. U aud că întrebă pe soție: Doamnă dragă, ce este cu dl notar? U cunoșc de mult, dar așa schimbat nu

I-am mai văzut. Să te fie Dzeu, mai dă vre-o slujbă că bietul om ajunge rău! Și pornește soția să mă mângâie: Nu te mai supăra atât de dragă, mai lasă gândurile, uite, acum avem ce mânca, ne-a trimis de acasă o mierță de mălai, azi fierb o oală de fasole, băiatului i-am făcut o pereche de surtuci din ai tăi din cei răi... nu ne-om prăpădi noi doară, numai tu să fi mai cu voie... și iartă dela început: mai lasă gândurile...

Să mai amintesc ceva de taxele succesoriale? Noi le cunoaștem situația, dar totuși, poate sunt finanți cari nu o știu... Din anul Domnului 1924, pot număra pe degetele dela o mână, câte dosare succesoriale au fost rezolvate de către Administrații. În vremuri bune au moștenit oamenii, — mare bucurie la casă, — atunci ar fi putut plăti taxele convenite statului, dacă li se computa și debita. S'a făcut însă, — din computarea taxelor succesoriale o afacere! Se zicea *terno* unei chestii succesoriale rezolvată de administrații și numai la mari instanțe, prin avocați plătiți din greu. Să înțelege dela sine că nu toată lumea a alergat și cheltuit pentru ca Măria Sa Statul, prin oamenii săi, să binevoiască a-și primi drepturile. Astfel, taxele succesoriale din anul 1924 începând, s'au rezolvat deabia în anul 1932 înainte de legiuirea reducerii taxelor succesoriale din Mon. Of. No. 66—1932. Că din 1924 până în 1932 ce schimbări au obvenit în valori, se

vede abia acum, când, taxele succesoriale stabilite în 1924 după valoarea din 1924, fac cu siguranță 50% din lăsamânt. De legea de reducere a taxelor succesoriale s'a și folosit toți cei interesați, înaintând cererile precise. Când se vor rezolva acelea... numai bunul Dzeu știe. Prin deducție: Dacă la Adm. Fin. a zăcut un dosar succesoral 8 ani până la rezolvare, — la Minister cu siguranță va mucegai 16—20 ani, cu atât mai mult că doară Statul nu are lipsă de bani! Întrebarea acum, că până la rezolvarea acelor cereri, ce se poate face cu moștenitorii debitați cu taxe succesoriale? Finanții nu le încasează, dar notarilor le impun executarea lor! Și se începe din nou amendarea, deștituirea, hercea-percea notarului.

La rezolvarea dosarelor succesoriale de către Finanțe în 8 ani de zile, nu se observă nici o întârziere. desinteresare, lipsă de activitate, tembelism ș. a. ca la notari. Eneverează finanțul, trage scurta... notarul și plătește... moștenitorul! Și așa este bine, căci dacă se debitau taxele succesoriale la timp, desigur eram conștrânși la încasarea lor și azi, când se află reducerea ce se face celor cari nu au plătit, — și de altfel, nici nu vor plăti niciodată, — bietul creier, nu și-ar mai putea face un merit din aceea că rezidă în a *glăvăniță tare de notar!*

A. BOERIU, notar

Ormeniș — Freiscaune.

De-ale noastre

În noroiul satelor, notarul flămând și gol, se sbate, se necăjește, dar serviciul îl împlinește, cum poate și cum dărege, dar nimeni nu-l înțelege, că piatra, chiar de granit, nu durează în înfinit.

Am ajuns să nu mai cerem salarizare după pregătire sau răspunderi și greutăți, am ajuns să cerem dreptul la existență. Am abzis de toate prelinsele luxuri, umblăm desculți și goi, dar flămânzi nu putem lucra, iar dacă unii dintre noi vor ajunge eventual să se facă astfel de funcționari cum se presupunea în trecut, că sunt notarii, dacă vor ajunge unii să se îndelețnicească cu lucruri nepermise, sau chiar să defraudeze din banii statului, sau ai comunelor, să nu se alarmeze opinia publică, pentrucă a ajuns cuțitul la os și dacă unii, — foarte puțini la număr, — ne-au compromis pe toți în trecut, din palimă, să nu se presupună, că întregul corp este putred, să nu se presupună, că luxurile, sau patimile ne vor împinge și de aci înainte la rele. Nu s'ar putea afirma, că noi existăm o altă categorie de funcționari care să fi fost și să fie și în prezent atât de abandonată, cum este corpul notarial din această țară.

Nu facem nimănui repudieri pentru faptul, că am fost uitați, căci în acel caz ni s'ar putea face im-

putări pe cale politică, sau azi, sau mâine, nu cârlin contra nimănui, dar durerea ni-o spunem pe față, măcar de am cauza prin aceeași și altora dureri, sau alte neajunsuri.

Că am fost și suntem disciplinați ca funcționari, o dovedește faptul, că sporurile Titulescu în mare parte nu le-am primit nici astăzi și cu toate acestea puține organizații județene au pornit procese în cauză.

Că am trecut prin alătea metamorfoze, adecă am fost de stat. comunali și din nou de stat, ba e vorba să devenim din nou comunali, sunt puține cazurile în cari notarii și-au reredicat drepturi câștigate, iar marea majoritate a îndurat mizerii și nevoi, înghițând în sec și fără a cârli.

Ca să nu mai vorbim despre aceia dintre noi, cari în timpul cât au fost funcționari comunali, nu au primit plată, căci comunele nu au avut de unde să-i plătească, — vorbind numai de noua epocă de restaurificare, în jurul nostru nu există funcționari de stat, cari până astăzi să fi primit salariul numai pe lunile Mai și Iunie 1932, iar restul lunilor: nu!

Ori nu se gândește oricine, că și noi suntem oameni, și noi avem familie, ba chiar copii de școală? Ori se poate admite aceea, că autoritățile școlare res-

pective își primesc copilul la liceu pe credit, îi dau haine, cost și cărți pe mustață, adică pe așteptare în contul salariului restant?

Dacă nu ar primi încălătorii, preoții și alți funcționari din comune, salarii, întrecându-ne pe noi în tot felul, am admite, că se poate trăi și din aer și nu

ne-am scandaliza, dar când vedem, că și astăzi suntem ullimii în toate privințele, când vedem, că ne-am înglodat în datorii, — căci nu se mai prea află de aceștia, trebuie să ne alarmăm, trebuie să ne întrebăm: „quo vadis“?

I. SAS.

Congresul notarilor județului Treiscaune

Luni 19 Dec. a. c. a avut loc în Sf. Gheorghe în sala festivă a Prefecturii de județ, congresul notarilor din județul Treiscaune, la care au luat parte toți notarii din județ.

Congresul a fost prezidat de dl *Gheorghe Colan*, președintele Reuniunii Notarilor jud. Treiscaune.

Guvernul a fost reprezentat de dl *Dr. Nicolae Crăciun*, prefectul județului, iar Uniunea generală a notarilor din România a fost reprezentată de dl *Ioan Stoica*, președintele Reuniunii Cluj.

S'a remarcat lipsa tuturilor șefilor de serviciu și referenți județeni.

La ordinea de zi au fost fixate cele mai importante chestiuni și probleme de ordin profesional, în legătură cu situația notarilor.

Congresul a fost deschis de dl Gh. Colan, care în cuvinte bine simțite a salutat pe reprezentantul guvernului și pe al Uniunii. Amintește activitatea deosebită depusă în interesul notarilor de către dl *Stoica* și constată cu multă satisfacție reprezentarea Uniunii la acest congres. Acest fapt este un imbold la muncă și solidaritate pentru notarii din județ, cari își depun toată încrederea în conducătorii lor și Uniune care e ultima lor nădejde.

Dl *Dr. N. Crăciun* prefectul județului în numele guvernului a salutat congresul, dorindu-i spor la munca ce dorește să o realizeze și promite că va da tot concursul notarilor pentru satisfacerea doleanțelor lor juste.

Dl *Ioan Stoica* după ce mulțumește președintelui pentru cuvintele bine simțite ce i-a adresat, aduce salutul notarilor din țară și asigură pe notari, că președintele Uniunii, deși luptă cu mari greutate materiale, depune toată munca și tot interesul pentru scoaterea notarilor din greaua situație în care au ajuns și nu va înceta lupta până ce notarii nu vor fi repuși în drepturile de salarizare avute în anul 1930 și până se vor realiza în întregime doleanțele lor.

În urmă face un călduros apel la unire și solidaritate.

Dl *Gheorghe Colan* în cuvântarea de deschidere a spus următoarele:

Dela adunarea generală precedentă a reuniunii noastre, ținută în primăvară, până în prezent, n'a survenit nici o schimbare în situația de drept a nota-

rilor. Deși acest interval de timp a fost relativ scurt, totuși este de mirare că notarul și-a păstrat situația în funcțiune, din punctul de vedere al legii administrative, căci legea a suferit între timp încă o modificare, aceea însă n'a atins pe notar nici în bine nici în rău.

Din nefericire însă nu putem spune același lucru despre situația de fapt a notarului, care s'a înrăutățit simțitor căci cu actualele salarii de mizerie ei nu mai pot face față nici celor mai arzătoare nevoi ale traiului. Dar aceste salarii — reduse sub jumătatea sumelor ce s'ar cuveni de drept notarilor — nici nu se primesc regulat și toate intervențiile făcute până în prezent pentru achitarea restanțelor de salarii din Ianuarie—Aprilie, au rămas fără rezultat.

În schimb, dacă notarii sunt rău salarizați — asemenea servitorilor și ușierilor de pe la diferite autorități — și chiar neplătiți, ei sunt din zi în zi tot mai aglomerați cu lucrările de tot felul pentru a căror neexecutare la timp, sunt amenințați din toate părțile și sub toate formele posibile. Dacă rezultatele încasărilor sunt slabe, notarul e de vină că e neglijent, lipsit de vigilență etc., ba uneori e declarat chiar incapabil de a-și îndeplini funcțiunea și propus a fi îndepărtat din serviciu căci — spun autoritățile superioare — argumentarea notarului că e criză economică generală și că contribuabilii n'au de unde plăti, este învechită și primată și că acest motiv a devenit un pretext pentru notar cu care acesta vrea să-și justifice lipsa de activitate. În consecință, pentru a-l trezi la realitate, el trebuie pedepsit cu pierderea — a salariului de mizerie — și cu alte pedepse până la cele mai aspre a destituirii din post. Ori, dacă autoritățile superioare ar reflecta cât de puțin asupra stării economice a populației dela țară și a situației dificile în care se găsește notarul, chemat să aplice execuția pentru încasarea impozitelor, ar ajunge fără îndoială la concluzia că acest funcționar oropsit, nu e nărăvit în rele și nu e neglijent în serviciu, ci din contra, el muncește zi și noapte, însă dacă puterile lui fizice nu pot suporta povara lucrărilor ce i se dau în sarcină, el nu poate fi făcut vinovat și răspunzător atunci când este supraîncărcat. Să i se asigure mai întâi minimumul de existență și să i se pună la dispoziție puterile de muncă necesare, atât pentru birou cât și pentru

urmărirea impozitelor, și pe urmă să i se judece activitatea. *In situația haotică de astăzi, supraîncărcat de atribuții și hărțuit din toate părțile, este de mirare că nu dezertează din post, luându-și lumea în cap!*

Trebuie deci, pe de o parte să se simplifice formalismul de birou, iar pe de altă parte, să se permită comunelor angajarea de personal suficient la notariate, căci altfel lucrările nu vor putea fi aduse la curent niciodată.

O altă condiție pentru ca notarul să-și poată administra comunele din circumscripția sa, este aceea de a i se stabili o indemnizație de transport suficientă pentru acoperirea cheltuelilor de deplasare ivite cu ocaziunea vizitării acelor comune.

Deasemenea este necesară clarificarea atribuțiilor notarului pentru a și le cunoaște cu precizie și pe baza cărora să-și poată organiza și raționaliza munca și a ieși astfel din haosul de astăzi, când toate autoritățile și oficiile publice începând de la Minister și sfârșind cu d-nii agronomi regionali, șefii birourilor de măsuri și greutăți și alți șefi mai mult ori mai puțin importanți din punctul de vedere al funcțiunii ce ocupă și mai ales din acela al nivelului intelectual la care se găsesc, dau ordin notarilor, folosind o formulă uniformă de încheiere a corespondenței adresată notarului: „fac pe notar direct și personal răspunzător de neexecutare întocmai și la timp“. Nu mai amintim termenii și stilul special în care corespundează cu notarii organele fiscale rurale.

LEGĂTURA CU UNIUNEA GENERALĂ.

Reuniunea, prin persoana subsemnatului, a păstrat o legătură strânsă cu Uniunea generală, pe care a informat-o întotdeauna despre situația notarilor din Treiscaune și i-a răspuns la toate intervențiile făcute.

În ziua de 20 Iunie a. c. a avut loc în Cluj, o consfătuire a biroului central, în care s'au discutat și rezolvat diferite chestiuni urgente, interesând corpul notarial și la care a participat și subsemnatul. Multe chestiuni însă au trebuit să fie rezolvate pe calea corespondenței din lipsă de mijloace pentru deplasări. Din același motiv nu s'a mai ținut nici o adunare generală până în prezent. Acum urmează să se hotărască de către biroul central, dacă se va ține sau nu adunare generală înainte de sfârșitul anului. Păreră mea a fost ca să se amâne și de data aceasta, pentru primăvară, căci situația financiară atât a Uniunii cât și a reuniunilor este nu numai grea dar deosebit de dezastruoasă. Totuși dacă interesele notarilor vor reclama ținerea unei adunări sau congres, nu trebuie să ne preocupăm sacrificiile ci să răspundem la îndatoriri.

REFORMA ADMINISTRATIVĂ.

Precum știți d-ilor colegi, iarăși se vorbește de o nouă reformă administrativă — reforma anului —

căci dacă ar fi vorba de o simplă modificare a actualei legi, n'ar mai prezenta un interes deosebit pentru noi, știut fiind că modificările mărunte sunt atât de frecvente și rezolvă așa de puțin grelele probleme din administrație.

Înaltul Guvern — contrar tradiției de până acum — a binevoit de data aceasta să solicite și Uniunii generale a Notarilor un proiect sau memoriu cu privire la noua lege administrativă ce se proiectază, fapt care trebuie să ne bucure, căci constituie o fericită inovație și face să încolțească în inimile notarilor o licărire de speranță că se va schimba în sfârșit sistemul de a se întocmi proiecte de legi administrative de către savanți doctrinari cari sunt cu totul străini de împrejurările și realitățile locale și ca atare, creațiunile lor rămân simple abstracțiuni legiferate, bune de păstrat în biblioteci, dar fără posibilitate de aplicare practică în viața administrativă a țării. Să dea Domnul ca acest început îmbucurător, să găsească imitatori și în viitor și consultarea organizațiilor profesionale funcționărești cu ocaziunea alcătuirii proiectelor de legi, să devină o regulă căci atunci nu am mai avea legi cari se modifică de 2—3 ori pe an. Chestiunea este numai ca aceste consultări să se facă cu intențiunea sinceră de colaborare și să se țină seamă de părerile organizațiilor funcționărești, căci altfel, ascultarea lor rămâne o simplă formalitate inutilă, fără nici un rezultat folositor.

În memoriul ce se alcătuiește actualmente de către Uniune, vor fi cuprinse toate dezideratele corpului notarial, atât în ceea ce privește atribuțiunile și drepturile notarilor cât și propunerile organizațiunii noastre profesionale privitoare la administrarea comunelor rurale, finanțele locale, stare civilă, etc., pe cari trebuie să le aibă în vedere alcătuitoarii proiectului de lege administrativă, aceste deziderate în rezumat sunt cuprinse în memoriul întocmit de reuniunea noastră și care se va citi și discuta la punctul respectiv din ordinea de zi.

De luarea în considerare a celor cuprinse în memoriul nostru și al Uniunii Generale, depinde reușita noii reforme administrative și tămăduirea administrației rurale de toate relele și neajunsurile de care suferă și cari îi zădărnicesc orice progres.

STAREA FINANCIARĂ A REUNIUNII ȘI UNIUNII.

Dacă situația financiară actuală a Uniunii Generale este cu totul dezastruoasă și îndoită de critică față de aceea care exista la data adunării precedente, nu pot spune ceva lucrul de reuniunea noastră, ci din contră, trebuie să constat cu deosebită plăcere și mulțumire că de data aceasta situația este satisfăcătoare, mulțumită sistemului instituit prin hotărârea Nr. 3—1932 a adunării, de a se face încasarea datoriilor din cotizațiuni etc. prin reținere din salariile membrilor.

Aceasta măsură salutară, luată de adunarea generală precedentă, grație căreia sunte pecale le-a ne reface din punct de vedere financiar, va fi fost poate îngreunătoare pentru o parte dintre colegi — mai ales pentru cei cu restanțe mari — însă aceasta măsură eroică trebuia să fie luată pentru lichidarea datoriilor față de Uniune și colegii restanțieri n'au nici un motiv de supărare întrucât ei sunt vinovați că nu și-au achitat cotizațiile în fiecare an, atunci când vremurile erau mai bune.

După ce fiecare va fi achitat datoriile, vor rămâne numai cotizațiile curente de fiecare an, care reținute în 4 rate trimestriale, nu vor constitui o greutate pentru membri.

Din ceace s'a încasat până în prezent și ce se va mai încasa în cursul lunii Decembrie, sper că se vor putea lichida toate datoriile către Uniune, dându-i astfel posibilitatea să activeze mai departe pentru susținerea intereselor profesionale ale corpului notarial, căci este știut că fără mijloace bănești, nu se poate face nimic.

Supunând acest raport discuției și aprobării adunării generale, vă rog iubiți colegi, să vă faceți datoria de membri și pe mai departe și să păstrați neștirbit în inimile voastre sentimentul de solidaritate profesională, spre binele nostru și al Țării.

Raportul președintelui a fost aprobat cu unanimitate de congres.

Al doilea punct la ordinea zilei a fost chestiunea noii reforme administrative.

Dl *Gheorghé Colan* președinte luând cel dintâi cuvântul spune:

După mai bine de trei ani de aplicare a legii pt. org. adm. locale, cea mai mare parte din conducătorii administrației țării, au ajuns la concluzia că actuala lege n'a dat rezultatele așteptate, deoarece unele din dispozițiile ei n'au putut fi aplicate nici după trecere de 3 ani dela intrarea ei în vigoare, iar altele aplicându-se, au dat rezultate contrarii intențiunii legiuitorului, producând grave perturbațiuni în viața administrativă a țării.

Că legea, pe lângă dispozițiunile inaplicabile, mai conținea o mulțime de lacune, ne-o dovedește și faptul că în cei trei ani, a fost modificată de vre-o 6 ori.

În consecință, conducătorii țării și-au propus ca încă în decursul actualei sesiuni a corpurilor legiuitoare, să se depună în parlament un nou proiect de lege administrativă, care va avea la bază alte principii decât cele din legea actuală.

Socotind că notarii, ca cei mai importanți factori în administrația comunelor rurale, desfășurând cea mai mare activitate pentru aplicarea legilor și cunoscând toate împrejurările care fac imposibilă executarea unei dispozițiuni din lege, sunt îndreptățiți să-și facă prin reprezentanții lor, observațiunile și propunerile cu privire la noua reformă administrativă.

În consecință, reuniunea notarilor din jud. Treiscaune, roagă Înaltul Guvern, ca la întocmirea proiectului de lege al noii reforme administrative, să binevoiască a lua în considerare următoarele deziderate ale corpului notarial.

I. COMPUNEREA CONSILIULUI COMUNAL.

Să se reintroducă în lege membrii de drept în consiliile comunelor rurale, în persoana preotului și a învățătorului director. Printre membrii de drept cu vot deliberativ să fie și notarul în consiliile comunelor aparținătoare notariatului său.

Necesitatea membrilor de drept în comunele rurale se justifică prin faptul că administrația locală cu cât este mai descentralizată, cu atât are mai mare nevoie de elemente mai pricepute și destoinice care să fie capabile de o înțelegere a textelor de lege și a îndatoririlor lor ce au ca membri într'un consiliu.

Reintroducerea membrilor de drept se impune categoric și din punct de vedere național și al ideii de Stat român.

II. ATRIBUȚIUNILE CONSILIULUI COMUNAL RURAL.

Printre atribuțiunile consiliului comunal să se prevadă și aceia de a aproba bugetele și conturile de gestiune ale școlărilor primare.

Aceasta pentru motivul că în situația de astăzi, comitetele școlare, întocmesc bugete cu sume exagerate, pentru care obțin foarte ușor aprobarea comitetelor școlare județene, în cari comitete de obicei primează opiniunea dlor revizori școlari și le impun pur și simplu comunelor.

Acordarea dreptului de a aproba bugetele școlărilor, consiliilor, nu numai că este o măsură echitabilă, dar este și conformă cu principiul de autonomie administrativă,

III. COMPUNEREA ȘI ATRIBUȚIUNILE DELEG. CONS. COM.

1. Notarul să fie membru de drept în delegația cons. comunal.

2. Verificarea și inspectarea casei comunale în comunele rurale să fie lăsată numai în sarcina delegațiunii cons. așa cum prevedea legea de unificare adm. din 1925, deoarece cu sistemul comisiei de verificare nu se poate ajunge la nici un rezultat practic, cunoscută fiind greutatea cu care se pot întruni membrii comisiei, fără de aceasta, comisiunea fiind compusă din țărani fără nici o pregătire și fără cunoștințe în ale contabilității, nu sunt capabili a exercita controlul prevăzut de lege pentru care fapt, devine inutilă funcționarea ei mai ales că comunele au destule organe superioare de control și inspecție, pentru ca să fie puse la adăpost de fraude, iregularități gestionare etc.

3. Să se lărgesc atribuțiunile deleg. cons., dându-le dreptul de decizie asupra unor anumite chestiuni de gospodărie comunală reduse ca valoare, căci se știe cu câtă greutate se întrunește consiliul mai ales atunci când membrii lui văd că ordinea de zi cuprinde chestiuni de mică importanță.

Deși legea permite consiliului comunal să delege din atribuțiunile sale delegației, în scopul ușurării mersului administrației, totuși consiliile comunale de obicei nu consimt să confere delegației nici una din atribuțiunile lor și astfel, delegațiunea rămâne mai mult un organ de consultare pentru primar. Aceasta după lege, căci în realitate, primarul nu-și bate capul să ceară avize dela delegație.

4. Să se suprimă din lege obligativitatea delegațiunii de a se întruni cel puțin odată pe săptămână, rămânând ca ea să fie convocată în ședință numai când se constată necesitatea. Aceasta pentru a se economisi timpul și banii.

IV. ATRIBUȚIUNILE PRIMARULUI.

1. Să se ia din atribuțiunea primarului calitatea de ofițer al stării civile și să fie trecută în sarcina notarului care este singurul funcționar de specialitate administrativă în comuna rurală și singur capabil să conducă un oficiu de importanța celui de stare civilă.

2. La capitolul care va trata despre atribuțiunile primarului din comunele rurale, să se introducă în lege un articol cu următorul text: „Atribuțiunile primarului comunei rurale, prevăzute în prezenta lege, cu excepția celor privitoare la prezidarea ședințelor consiliului și ale delegației, vor fi exercitate împreună cu notarul“.

Credem că nu mai trebuie să mai invocăm motivele repetate în toate memoriile noastre anterioare pentru care cerem acest lucru. Este fapt cunoscut de toată lumea, că situația economică și culturală, aspectul exterior al comunelor și tot ceea ce s'a realizat bun în materie de administrație rurală în Transilvania, se datorește muncii pricepute și devotate a notarului, închinată decenii de-a rândul binelui obștesc.

V. NOTARUL.

1. Notarul să rămână și pe mai departe funcționar de stat, reprezentant al puterii centrale în comuna rurală, numit în condițiunile legii administrative și a statutului funcționarilor publici, retribuit de stat corespunzător pregătirii sale și cu obligațiunea pentru comună de a-i pune la dispoziție locuință în natură corespunzătoare condițiunii sociale a notarului, încălzit și indemnizație de transport.

Indemnizația de transport a notarului se va stabili de către consiliul comunal în fiecare an, cu ocazia debaterii bugetului. La fixarea sumei indemnizației lunare, se va avea în vedere situația fiecărei comune.

distanța comunei dela sediul notariatului, Pretură, Prefectură, precum și mijloacele de transport pe care notarul le are la dispoziție. Dacă consiliul ar refuza înscrierea și aprobarea în buget a indemnizației, Prefectura județeană să aibă dreptul să înscrie din oficiu creditul necesar în bugetul comunei.

2. Administrația în comuna rurală să se facă de primar împreună cu notarul căci în realitate notarul administrează comuna, primarul fiind mai mult informatorul notarului, iar nu șeful efectiv al adm. comunale.

3. Notarul să fie ofițer al stării civile în comuna rurală, căci de fapt, el este conducătorul acestui oficiu și astăzi. O atribuțiune așa de importantă, îndeplinită timp de 30 de ani de notarul din Ardeal, nu poate fi lăsată mai departe în sarcina primarilor dela țară, lipsiți complectamente de cele mai elementare cunoștințe în această materie, cei mai mulți abia putându-și scrie numele.

4. El să fie membru de drept cu vot deliberativ atât în consiliul comunal cât și în delegațiunea consiliului, având și calitatea de raportor în toate chestiunile financiare și de contabilitate ale comunei, aduse în debaterile celor 2 organe comunale.

5. Acolo unde necesitatea va cere, să se înființeze posturi de subnotari. Subnotarii vor avea aceeași evaluare ca și notarii și vor fi plătiți de Stat. Dacă Statul nu va putea suporta întreg salariul subnotarului, din lipsă de prevederi bugetare, o cotă parte a salariului să fie suportată de comună.

Subnotarul va putea înlocui pe notar în caz de absență a acestuia însă numai pe baza delegațiunii scrise a notarului.

6. Pregătirea notarului să fie cea prevăzută în actuala lege adm.

7. Notarul să se bucure de stabilitate și să poată avansa în mod automat până la gradul de șef de serviciu clasa I-a, începând dela gradul de subșef de birou.

8. Acordarea dreptului la gradații de câte 25% din 5 în 5 ani asupra salariului. Numărul gradațiilor să se fixeze la patru. Notarilor și subnotarilor în funcțiune la punerea în aplicare a l. p. o. a. l., să li se acorde aceste gradații, ținându-se seamă de vechimea lor în serviciu. Anii serviți ca subnotar sau în altă funcțiune, să se ia în considerare la acordarea gradațiilor.

9. Salariul notarilor și subnotarilor să fie stabilit de prefect, conform principiilor cuprinse în punctul 8 în termen de 30 zile dela publicarea legii, ținându-se cont de salariile avute în anul 1930 stabilite de către Directoratele Ministeriale și aprobate în bugetele comunelor.

10. Să se prevadă și în legea administrativă dreptul notarilor de a redacta acte de notariat cu caracter

extrajudiciar locuitorilor, primind pentru aceasta o taxă conformă cu tariful ce se va fixa în mod uniform printr-o decizie a Ministerului de Interne.

12. Notarii stabili să nu poată fi transferați decât la cerere, în locuri vacante sau prin consimțământ reciproc, cu avizul conform al comisiunii speciale pentru propuneri de numiri și înaintări, din care comisiune să facă parte și un membru al reuniunii notarilor din județul respectiv, desemnat de către adunarea generală a reuniunii.

13. Să se prevadă în lege o dispoziție conform căreia, notarii găsiți în funcțiune la punerea în aplicare a legii adm., cu titlu definitiv, dobândit în baza legilor anterioare, își păstrează locurile lor precum și toate drepturile câștigate anterior legii noi de reformă administrativă.

În atențiunea și aplauzele tuturor, congresul a probat propunerea făcută

A urmat apoi dl *Ioan Stoica* președintele Reuniunii Cluj, care amintește că cea mai importantă problemă de realizarea unității naționale a poporului român în granițele sale etnice a fost și rămâne unificarea administrativă corespunzătoare spiritului timpului și necesităților vitale ale statului român.

Face apel la conducătorii țării și roagă ca la lărgirea unificării administrative a tuturor provinciilor românești, trebuie să se procedeze cu cea mai mare precauțiune, căutând trecerea lentă și evolutivă, de la sistemul centralizator factic în ființă, la cel de descentralizare preconizat de vechea și indicat de noua constituție a țării.

Amintește, că orice lege de organizare administrativă, menită să încadreze întreaga viață politică, să organizeze activitatea și munca unei națiuni, nu poate fi copia vreunei legi comunale din alte țări, nici rezultatul studiilor din cărți, nici un elaborat artificial, ci întotdeauna e impusă de condițiunile concrete ale vieții de stat.

Pentru a se aduce o lege bună comunală — spune dsa — este nevoie de a se cerceta un număr cât mai mare din comunele rurale din diferitele părți ale țării, pentru a se constata la fața locului, care este adevărata stare în care se găsesc comunele și satele noastre.

Rezultatul unei atari anchete nu ar fi de loc îmbucurător, ci prima constatare ar fi că nu există nici un fel de asemănare între comuna rurală și cea urbană, nu pot prin urmare să aibă aceeași organizațiune.

Amintește că comunele rurale din timpurile cele mai vechi au avut o organizațiune a lor proprie și de aceea se simte azi lipsa unei legi separate care să privească numai comunele rurale.

Pentru ridicarea prestigiului administrației este de un interes general și o dorință unanimă a locuitorilor de a se reda puterea de a judeca chestiunile de

contravenții, de poliție de câmp, pășune, pădure, muncitorești, industriale, etc. dlor primpretori, deoarece acest sistem ar da un rezultat mai salutar ca procedura greoaie, costisitoare și întârziată a justiției.

Prin judecarea acestor chestiuni de către primpretor și executarea la timp a sentințelor, numărul deliciențelor ar mai scădea și efectul legilor ar fi mai eficace.

La fel este de o mare importanță reînființarea judecătoriilor comunale, prin ce multe cauze de mică importanță cari îngreunează bunul mers al justiției, ar putea fi judecate mai repede și s'ar înlătura speșele mari de procese și multe zile pierdute de părți cu citarea lor la judecătorie.

Constată, că cu toată situația nenorocită și mizeria de azi, notarii din țară sunt la culmea chemării lor; au rămas la datorie și își îndeplinesc serviciul cu cea mai mare conștiințiozitate, convinși că odată cu votarea noii legi va răsări și pentru ei soarele dreptății și va străluci și pentru corpul notarial fulgerătoare sabie a adevărului.

Ca încheiere, atrage atențiunea asociațiunilor de salariați publici existente, să dea dovada utilității și rațiunii lor de a fi, luând apărarea funcționarilor lezați de administrație, pentruca ele să devină adevărate elemente de stăvilire a abuzului administrativ; făcând totodată un călduros apel la simțul de datorie, colegialitate și solidaritate al funcționarilor.

Congresul a făcut o vie manifestație de simpatie dlui *Stoica*.

Următorul punct a fost chestiunea executării lucrărilor cadastrale.

Dl *Gh. Colan* președinte face o expunere detaliată referitor la greutățile întâmpinate cu executarea lucrărilor cadastrale, greutăți cauzate în mare parte de neexecutarea întocmai a deciziunii ministeriale și interpretarea ei greșită de către organele prefecturii.

Amintește că taxele fixate sunt mici din care cauză cu greu se va putea acoperi speșele cu imprimatele, personal, etc. și cu toate acestea prefectura județului intenționează ca prin o interpretare greșită să reducă aceste taxe, ceea ce ar aduce pe notari în situația de a nu putea executa și continua lucrările cadastrale.

Cere ca deciziunea Ministerului de Interne să fie întocmai executată și citește un memoriu bine motivat. — înlocuim de dsa — care a fost înaintat forurilor competente.

Amintește, că notarii constii de marea importanță ce o are evidența cadastrală, depun tot interesul și lucrează cu multă conștiințiozitate, pentru ca în sfârșit să putem avea o evidență cadastrală clară și corespunzătoare situației fiecărui contribuabil și pentru a se putea face o impunere dreaptă și echitabilă, ca astfel să se atingă scopul cu adevărat urmărit de legiuitor.

Dl. *A. Boieriu* amintește câteva cazuri speciale dintre cari și comuna Ormeniș, unde evidența cadastrală nu a mai fost condusă dela înființare până azi, astfel întâmpină enorme greutatea cu refacerea cadastrului. Cu toate acestea a depus o muncă enormă lucrând neconținut ziua și noaptea, împreună cu personalul de birou, pentru ca lucrările să fie terminate până la termenul acordat de Minister.

Constată și dsa că taxele fixate sunt prea mici și cu greu se vor putea acoperi toate speșele ce se vor ivi.

La acest obiect au mai luat cuvântul dnii: Gh. Sabău, Aurel Dancu, Drugă, Ion Chiș și alții.

Dl. *Dr. N. Crăciunu* prefectul județului după expunerea făcută de antevorbitori promise, că va interveni locului în drept pentru soluționarea chestiunii și cere a i se înainta un memoriu, care se va înainta forurilor competente pentru a decide. Dispune însă, ca lucrările să fie continuate, pentru a nu se întâmpla greutăți la impunerile în curs.

În urmă, se trece la continuarea ordinii de zi și se discută chestiunea pașalelor de călătorie.

Dl. *Gh. Colan* președinte, constată că pașalele de călătorie stabilite prin ord. Ministerului de Interne No. 13658—1932 sunt derizorii și insuficiente să acopere nenumăratele deplasări pe cari sunt obligați a le face notarii în interesul serviciului. Aplicarea acestui ordin creiază notarului o situație imposibilă de a-și face deplasările reglementare în comunele din notariat și la autorități, fapt în urma căruia va suferi bunul mers al administrației.

Citește un memoriu bine motivat adresat Ministerului de Interne în care cere, în numele notarilor din județ, a se lăsa controlul stabilirii indemnizației de transport a notarului în atribuțiunea Prefecturilor de județ, singurele cari cunosc situația comunelor din județul respectiv, distanțele la cari sunt situate comunele din circumscripție, de sediul notariatului, mijloacele de transport ce-i stau la dispoziție notarului, etc. și deci numai aceste autorități sunt în măsură să aprecieze ce anume sumă este suficientă pentru acoperirea cheltuelilor de deplasare ale notarilor.

Amintește, că în nici un caz, suma veniturilor ordinare din bugetul comunei, nu poate servi drept criteriu pentru stabilirea indemnizației de transport a notarului, întrucât notarul este obligat a-și îndeplini atribuțiunile și a-și face deplasările legale, indiferent dacă o comună este săracă sau mai bine situată materialmente.

Notarul, indiferent de comuna în care servește, trebuie să depună aceeași activitate și să facă tot atâtea deplasări ca și colegul său din notariatul vecin. Ori, în cazul când indemnizațiile s'ar stabili după valoarea bugetului ordinar, s'ar putea întâmpla cazul absurd, ca un notar cu comune mici — ca întindere

și număr de populație — și mai ușor de administrat, să aibă o indemnizație superioară colegului din vecinătate, numai pentru faptul că comunele lui, având surse speciale de venituri, pot lucra cu un buget mai mare.

Propune, ca indemnizația de transport a notarului, să se fixeze la cel puțin 500 lei lunar pentru fiecare comună din notariat, începând cu cea mai apropiată de reședință și majorându-se suma în raport cu distanța, iar comuna de reședință să contribuie cu în-doitul sumei minimale pe care o plătește cea mai apropiată comună.

În cazul că cererea aceasta nu va fi satisfăcută, notarii ar fi siliți a renunța la pașalul fix lunar și vor pretinde să li se plătească de comune cheltuelile efective de transport și diurnele cuvenite pentru deplasări conf. art. 18 din lege și 40 din reg. stat. funcționarilor publici și jurnalul Consiliului de Miniștri, sistem, care pe lângă că va spori lucrul cu întocmirea și aprobarea notelor de călătorie, va fi și defavorabil comunelor, căci speșele ivite cu deplasările — socoite în acest fel — vor fi cel puțin în-doite față de cele solicitate a se fixa sub formă de pașal.

Constată, că notarii în starea actuală de mizerie în care se găsesc, cu salariul redus sub jumătatea sumei ce li s'ar cuveni legal, nu li se poate pretinde să facă deplasări gratuite, călătorind pe jos, cu traista de merinde atârnată de gât, spre rușinea lor și spre auzul locuitorilor, căci acești slujbași ai țării au îndura destule umilințe nemeritate, până acum, pentru a nu mai fi supuși la altele.

Congresul aprobă expunerea și memoriul întocmit și cere a se înainta forurilor competente.

După acestea se ia în discuție cauza încasării impozitelor.

Se naște o vie discuție în această cauză la care ia parte un număr mare de notari. Congresul constată că această însărcinare e dată notarului fără nici o bază legală și îi pun în imposibilitate de a-și îndeplini atribuțiunile administrative ce au, fiind nevoiți a cutreera zilnic satele pentru încasarea impozitelor, fiind expuși și la șicanări din partea organelor fiscale, — cari, chiar și în corespondența ce le trimit se folosesc de expresiuni nu tocmai urbane — ei, încontinuu sunt amențați ca și când ei ar fi vinovați de greaua situație financiară în care se găsește țara.

Congresul, cu unanimitate cere ca notarul să fie scutit de încasarea impozitelor statului și îndrumă presiunile să intervină în acest sens la forurile competente.

În urmă se aprobă bugetul pe anul 1933 și contul de gestiune pe anul curent, dându-se descărcarea cuvenită gestionarilor.

La propuneri, dl. *Sabău* cere a se interveni locului în drept, ca în viitoarea lege electorală ce se proiectează, să se prevadă ca și notarul să poată candida,

în condițiunile prevăzute pentru preoți și învățători, ca astfel și Uniunea să aibă reprezentanții ei în parlament, care să expue și susțină interesele corpului notarial, fiind convins că numai în acest caz dolanțele corpului vor putea fi satisfăcute.

Dl *Boieriu* propune și congresul aprobă, expedierea unor telegrame M. S. Regelui, dlui primministru și dlor Miniștri de Interne și Finanțe. În telegramele ultime s'a cerut achitarea salariului restant, pentru ca și familiile notarilor să se poată bucura de sărbătorile Nașterii Domnului.

Dl președinte constatând epuizarea ordinii de zi, mulțumește dlui prefect pentru participarea la congres, dând prin aceasta dovadă de interesul deosebit ce arată față de corpul notarial din județ și-l roagă, ca și în viitor atât dsa cât și șefii diferitelor servicii

— cari nu ne-au onorat cu prezența — în dispozițiunile ce iau, să țină cont de greaua situație în care se găsească notarii.

Mulțumește mai departe, reprezentantului Uniunii, pentru participarea la congres și pentru expunerile făcute, după care declară congresul de închis.

S'a relevat buna impresie pe care a produs-o modul plin de demnitate și autoritate în care au decurs lucrările congresului și modul demn și hotărât în care oratorii și-au expus problemele.

Președintele congresului a fost la culmea chemării, astfel încât merită toată lauda și ar putea servi de exemplu și celorlalți președinți ai Reuniunilor județene.

I. VENETIANU.

Desmoșteniții sorții

Câte rele-s pe sub soare, toate-toate-s trecătoare, numai răul tău notare zi de zi e tot mai mare. Câte rele bântuiesc, după un timp mai conțenească, însă răul ce m'apasă, până mă gată nu mă lasă.

Și ai ajuns biet notare și la aceea, ca să ți se spună atunci când te rogi să ți se plătească simbria (căci salariu nu-i mai putem spune): „Dacă nu-ți place, pleacă și fă loc altora, cărora poate le va conveni și această situație“ — ai ajuns la aceasta după ce ți-ai jertfit tinerețea și sănătatea pe altarul administrației comunale, visând mereu timpuri mai bune, timpuri cari au apus demult și nu vor mai reveni și ai ajuns să ți se spună aceasta de către un favorit al sorții, mult mai tânăr decât tine, care poate nici nu a gustat până acum din amarul vieții publice, galben încă pe la gură.

Și ai ajuns biet notare ca tu să faci pe țapul is-pășitor și pentru criza ce bântuiește, ba să ți se spună franc de către un necopt, că tu ești autorul ei.

Ei rece ca sfinxul din deșerturi, care a îndurat mai multe decât tine și nici barem privirile nu și-le-a schimbat. Zâmbește în fața necazurilor și te gândește la aceea, că Mântuitorul lumii a îndurat palme și ocări, a fost scuipat, zbieuit și încununat cu spini și tot a zârbit și a spus: „Doamne iartă-le lor, căci nu știu ce fac“.

Nu știu ce fac nici aceia, cari ne mărese crinurile de pe-o zi pe alta, ne fac nomazi, ne poartă flămânzi pe drumuri în gerul iernii, fără să se gândească la aceea, că Dumnezeu pe unii îi înalță, pe alții îi coboară și la un moment dat le poate veni și rândul lor.

Să trăiești un an întreg cu salariul de pe două luni și tot din acela să-ți rămână și pentru notare. Însemnează să ai barul lui Cristos, ca să poți înmulți pâinea și pestii, să te înglozi până după cap în da-

torii, sau apoi să furi cu nemiluita, lucruri pentru cari nu ar fi tocmai necesară pregătirea academică ce se recere de la un notar, căci datorii știe face orice prost, iar lui Tomescu, Terente și alții nu li s'au pretins din partea nimănui pregătirea academică.

Criza ce bântuiește, o simțesc prea mulți, nu numai noi, dar să mai afirmă cineva că există încă o categorie de funcționari publici cu pregătire academică în această țară și cu salariu de 2—3000 lei, pentru cari anul de muncă e de 12 luni, iar ziua de lucru de 12—18 ore, și la plată anul e numai de 2 luni. Mai sunt astfel de funcționari, cari nici până astăzi nu au primit un ban din sporurile cuvenite după indemnizația „Titulescu“, mai sunt astfel de funcționari cărora legea le promite drepturi, dar gustă numai din datorii și drepturile dispar?

Ce e cu remiza pentru încasări, ce se face din indemnizația de transport, iluminat și încălzit, locuință în natură, sau bani de chirie?

Încasări trebuie să faci și încă după dictando, — să scoți măcar din pământ bani și să ajungi la procentul de... căci altfel la proxima verificare vei fi mutat cu atât mai vârtos, că și domnul parlamentar pretinde să fii mutat, sau pretinde popa Bancea. Deplăsări trebuie să faci cât mai multe, căci altfel cum vei încasa? apoi mai fă pe cele prescrie și pe cele ordonate de șefii reali și ireali, dar deplasează-te cum vei ști, numai bani să nu ceri, căci trebuie să facem economii. Alte drepturi, mai lasă-le domnule, nu vezi că-i criză?

Avem doar o zicală rămasă din bătrâni: „Nu te culca pe roze, căci te trezești pe spini“. Nu crede că orice zboară, este porumbel fript și totul ce se lipeste e aur și argint. În fine, nu mai crede nimic orice ți-or spune nu căuta dreptatea, căci nu mai e pe lume.

I. S.A.S.

După trei ani de activitate rodnică...

Am cunoscut un timp nu prea îndepărtat când revista „Administrația Română” exista de abia în penumbră, când era aproape să înceteze. Aceasta se datora în bună parte crizei financiare și economice ce a venit pe neașteptate, dar cauza principală a fost ignoranței și desolidarității ce pe acea vreme se încuibase în rândurile tagmei notarilor din țară și în general în rândurile tuturor funcționarilor publici, desolidaritate ce există în parte și astăzi.

Ultimii trei ani însă ne înregistrează fapte surprinzătoare.

Deși trăim într-o vreme de sbuciumări și necazuri continui cu grija la ziua de mâine, când nu cunoaștem încă soarta ce ne este poate pecetluită, când unii sunt înglodați în neagră mizerie, totuși revista „Administrația Română” trăiește, mai mult chiar, a căpătat un ritm nou. Astăzi este organul, ce ține aprinsă flacăra solidarității și iubirii de frate în rândurile tuturor notarilor din această țară, exemplu ce trebuie imitat de aproape de toate asociațiunile noastre funcționărești.

Întinerirea acestei reviste, care nu înnoată în fonduri și subvenții se datorește în bună parte spiritului de jertfă al tuturor notarilor, dar mai presus de toate entuziasmului și activității prodigioase a celor ce o conduc astăzi, cari nu pregetă să muncească zi și noapte pentru soluționarea problemelor funcționărești. Conducerea de astăzi nu a lăncezit în tradiția trecutului, ci prin elanul lor sufletesc a trezit cu un ceas mai de vreme la realitate pe toți funcționarii, îndemnându-i la muncă comună spre binele lor.

Cuvântul de ordine și disciplină ce domnește în rândurile acestora și răsună în coloanele revistei — cuvânt ce în atâtea și atâtea conferințe a fost propădat și imbibat în sufletele notarilor din cele mai îndepărtate sate — sunt o cheazăsie că lupta lor va fi încununată cu succes, iar dezideratele lor vor fi solu-

ționate.

Pe noi însă toți funcționarii publici trebuie să ne bucare avântul ce l-a luat revista „Administrația Română” și îndeosebi să avem un cuvânt de admirație pentru toți cei ce s'au pus în slujba ei, făcând o muncă constructivă pentru propășirea neamului nostru. Cuvântul lor pătrunde în sufletele tuturor aducându-le o rază de lumină, bucurie și mângâiere în aceste zile de cumplită mizerie.

Problemele ce s'au pus și se pun astăzi pentru soluționarea desideratelor lor, precum și diferitele dări de seamă ale conferințelor și întrunirilor ce le sînt publicate în această revistă cu multă pricepere spre cinstea și lauda celor ce o conduc.

Orice funcționar găsește în ea procedurile și sfaturile de care are nevoie în soluționarea neajunsurilor lor. Mai ales astăzi în epoca reviziuirilor funcționărești este de datoria fiecăruia să citească cu atenție tot ce se scrie, pentru a fi în cunoștință de cauză cu toate explicațiunile ce se dau diferitelor ordine și legi.

Orice funcționar se poate adăpa la izvorul neseecat al dragostei colegiale, neam și mândrie de sine, propagat în coloanele acestei reviste, luând în considerare mai ales faptul că în întreg Ardealul, astăzi aceasta este singura revistă de specialitate ce a înfipt steagul pentru izbândă dezideratelor notarilor. Munca constructivă dezvoltată în decursul celor trei ani din urmă, cu cele mai mari jertfe, să ne fie un exemplu viu pentru toți funcționarii administrativi. Cu toții să ne trezim din lăncezeala trecutului, să reînținerim cadrele funcționărești, cu toții să ne dăturăm cauzei sfinte și drepte a notarilor și în unire să facem să falfăe în scurt timp, asupra cauzei întregului corp de funcționari, steagul biruinței.

CORNELIU RUNCEĂNU

Secretarul Prefecturii Cluj.

Numirea notarilor comunali

Dispozițiunile Ministerului de Interne

Ministerul de Interne a trimis tuturor prefecturilor de județ următorul ordin circular No. 14267 P. din 16 Dec. 1932:

„Reuniunea notarilor din județul Cluj, cu raportul Nr. 51—1932 cere ca pe viitor să nu se mai completeze nici un post de notar decât cu persoane cari întrunesc condițiunile cerute de legea pentru organizarea administrațiunii locale și să nu mai fie numiți notari provizori cu titlu de agenți, întrucât termenul de 2 ani, prevăzut de art. 178 din citata lege a expirat.

Întrucât Ministerul găsește întemeiată și legală aceasta cerere, Vă rugăm să binevoiți a Vă conforma

dispozițiilor legii susmenționate ori de câte ori va fi nevoie de complectarea unui post de notar, cu atât mai mult cu cât sunt destui absolvenți ai școlilor de notari, dintre cari ați avea posibilitatea să alegeți”.

Sperăm, că această dispoziție va fi executată întocmai și pe viitor nu se vor mai face numiri de notari ilegale și nu se vor mai recruta notari dintre oameni fără pregătirea necesară și streini de administrație.

Colegii din V. Regal sunt rugați a ne semnala ori ce numire ilegală de notar, pentru a interveni în cauza anulării lor.

I. VENETIANU.

Congresul notarilor din jud. Sălaj

Vineri, 2 Decembrie a avut loc în Zălau congresul notarilor județului Sălaj.

Congresul s'a ținut în sala festivă a prefecturii județului prezentându-se un mare număr de notari din județ.

Congresul a fost prezidat de dl A. Comșia președintele Reuniunii notarilor, guvernul a fost reprezentat prin dl dr. Gheorghe Pop, prefectul județului. Au luat parte la congres dl Sima, directorul prefecturii, șefii tuturor serviciilor județene și o delegație a Reuniunii Cluj, compusă din d-nii Ioan Stoica, președintele Reuniunii și Teodor Rogoian, notar în Chinteni.

Congresul a fost deschis de dl A. Comșia, președinție, care după ce a salutat pe oaspeți și notari a făcut o amănunțită dare de seamă despre activitatea dezvoltată dela ultima adunare generală până azi.

Di prefect al județului, în numele guvernului, a salutat congresul dorindu-i spor la munca, ce dorește să o realizeze.

Congresul aprobă bugetul pe anul 1932 și contul de gestiune pe anul 1931, dând descărcarea cuvenită gestionarilor.

S'a ales o delegație compusă din 10 notari, cari să reprezinte Reuniunea la congresul general al notarilor.

A. provocat o vie discuție chestiunea rectificării cadastrului în vederea noului recensământ, la care discuție au luat parte, în afară de dl prefect al județului și un mare număr de notari.

Notarii au cerut amânarea impunerilor până la terminarea complectă a lucrărilor pentru rectificarea cadastrului, pentruca noua impunere să întâiure neajunsurile din trecut și să corespundă stării faptice, aceasta pentru a se putea face o impunere dreaptă și echitabilă, ca astfel să se atingă cu adevărat scopul urmărit de minister.

D. prefect dr. Pop arată scopul urmărit de guvern prin rectificarea foilor cadastrale și face atenție pe notari, ca lucrearea să fie executată cu cea mai mare conștiențiozitate,

pentruca nouile impuneri să fie conforme situației fiecărui contribuabil. D-sa dă diferite sfaturi și îndrumări notarilor în legătură cu atribuțiunile ce au. Cere ca un memoriu asupra celor discutate să-i fie predat d-sale pentru a face cuvenitele intervenții în cauză.

D. Ioan Popovici, notar în Valea lui Mihai mulțumește d-lui prefect pentru bunăvoința aratăată întotdeauna față de notari, considerându-l ca pe un adevărat părinte al notarilor, promițându-i în numele întregului corp, că notarii se vor nizu ca să-și facă pe deplin datoria în interesul țării, al județului și al comunelor.

Congresul în picioare a aplaudat îndelung manifestându-și simpatia față de d. prefect al județului.

A urmat apoi d. Ioan Stoica, președintele Reuniunii Cluj, care printr'o documentată cuvântare a dezvoltat rolul important pe care notarii îl au în conducerea administrației comunale și a cerut ca pentru comunele rurale să se facă o lege proprie, întrucât la orașe, viața, interesele și ocupațiunile nu au nici un fel de asemănare cu viața, interesele și ocupațiunile țărănimii noastre.

În urmă arată marea nedreptate cauzată notarilor prin modificarea l. p. o. a. l. prin care fără a se ține cont de drepturile câștigate li s'au reaus salariile cu peste 60 la sută, de către fostul guvern Iorga deși salariile notarilor au fost legal și definitiv stabilite de către d. dr. Valer Moldovan, fost director ministerial care constatând marea nedreptate cauzată notarilor în ce privește salarizarea și ținând cont de procesele câștigate și jurisprudența Casației, a încadrat pe notari în drepturile de salarizare legale.

Propune ca în memoriul ce se va înainta guvernului în vederea modificării legii p. o. a. l., să se cuprindă neconștientat și doleanțele exprimate de d-sa.

Congresul s'a terminat cu o masă comună

I. VENETIANU.

Contribuiți la fondul pentru:

Căminul Notarilor

Conceptii obscure.

În numărul 7—8 al revistei România Administrativă, la pag. 128 a apărut articolul semnat de dl. Iulian Peter, Insp. Gen. Adm. prin care dl. autor este de alta părere decât Comitetul Central de Revizuire, care statuând asupra situației notarului legii din 1929, în ședința plenară din 4 Aprilie 1931, constată că această funcțiune este o funcțiune nouă față de cea împlinită sub regimul legii din 1925.

Admit ambele păreri, căci... de... sunt înalte, iar parerea mea este următoarea: Văzând situația cu ochii legiuitorului, adevărat dela masa verde, considerand de unificată administrația din această țară, având în vedere numai și numai situația notarilor din Vechiul Regat și fără a se arunca o privire și asupra administrației de dincoace de munți Comitetul Central de Revizuire are toată dreptatea atunci, când constată, că funcțiunea de notar creiată prin L. O. A. L. este o funcțiune nouă, iar motivarea este la locul ei.

Având în vedere, că afară de Regatul Vechiu mai avem și alte ținuturi ce se țin de România, ba avem ținuturi, unde nu prea putem afirma că ar fi intrat în vigoare măcar azi după 3 ani de încercare L. O. A. L. cu toate dispozițiunile ei, are dreptate dl. autor al articolului citat mai sus.

Dar să mergem și mai înainte de 1925.

În Ardeal și Banat până la votarea legii U. A. din 1925, cu privire la numirea și drepturile notarilor era în vigoare legea Art. XXII 1886, care spunea, că notarul va fi ales etc. De unde și-au luat Domnii Prefecți de județe înainte de anul 1925 dreptul de a numi și transfera notari și care a fost situația notarului numit înainte de anul 1926, când a intrat în vigoare L. U. A.

Dacă la punerea în aplicare a L. U. A. am avut și vre-o câțiva notari aleși pe vremea, apoi am avut notari numiți legal, sau ilegal și aceștia au fost numiți fără alte formalități în posturile lor, ca funcționari de stat. Legea din anul 1929 ar fi urmat să facă același lucru, adevărat mai întâi de toate să recunoască drepturile câștigate și să dispună asupra numirilor în viitor, nu însă să lase largitate consiliilor comunale de a pune pe drumuri o sumedenie de funcționari cu drepturi câștigate, cari căutându-și drepturile câștigate și rapite printr-o dispoziție căreia mai târziu i-s-au dat înțelesuri după apreciere ajungând pe cale de atac până la Comitetul Central de Revizuire, să li-se spună, că „Da” sunt buni reformați și pot să-și caute o nouă

meserie așezându-se la capetele podurilor frecventate, sau luând cărarea lupului, prin codrii.

Dacă o atare apreciere ajunge înaintea justiției, trebuie să se reformeze în întregime, căci nu drepturile câștigate au să se acomodeze după legea ce se votează ulterior, ci aceasta trebuie să țină cont de drepturile câștigate, atâta timp până când o altă lege în vigoare vorbește despre acestea și în consecință, admitându-se ca valabilă deciziunea dată de Comitetul Central, adică admitându-se faptul, că funcțiunea de notar creiată prin noua lege, este o funcțiune nouă, admitându-se și dreptul absolut al consiliilor comunale de a dispune după plac asupra sorții unor câțeva mii de funcționari, ar fi trebuit să se creeze în prealabil și funcțiunile echivalente cu aceea de notar, în cari să se fi plasat notarii vechi și să se fi ales notari cu totul noi, penruca să nu se ivească reclamațiuni. Ori dacă măsurile preparative nu s'au luat, într-o cât ar fi ajuns o cauză de felul celei dezbătute de Comitetul Central la 4 Apr. 1931 la Casație, sau s'ar fi declarat legea de anticonstituțională, sau s'ar fi dat reclamantului dreptate de cauză în baza statutului funcționarilor publici, căci a schimba atribuțiunile unui funcționar în aceeași funcțiune, este cu totul alta, decât a-l schimba pe funcționar de dragul atribuțiunilor.

Ca încheiere fac o paralelă.

Se modifică astăzi L. O. A. L. în sensul că membrii Comitetului Central de Revizuire se vor alege de către Consiliul Municipiului București, sau de către colegiul consiliilor județene, iar în locul Dilor membrii actuali ar fi aleși alții, lăsându-se actuali pe drumuri, fără (eventual) drept de pensie și fără perspectiva de a putea ajunge în alte posturi corespunzătoare pregătirii și vechimei. — Vor înghiți hapul Dnii membrii sau vor recurge la instanțele respective, revendicând drepturi câștigate?

IOACHIM SAS. notar.

Proximul număr al revistei va apare în luna Ianuarie, la care sunt rugați a colabora un număr cât mai mare de colegi. Manuscrisele scrise pe o singură pagină, citibile, se vor înainta cât mai curând redacției revistei noastre.

Moș Crăciun.

Moș Crăciun, odinioară erai darnic, erai drept
 Dar de câți-va ani incoace ești sgârcit și ești șiret
 Cândva aduceai cadouri de tot felul, mici și mari
 Azi aduci poate pedepse și mutări între notari. —
 Știi tu moș bătrân că astăzi și chiar azi.. de ziua Ta
 Zeci de notari stau pe drumuri, căci n'au cu ce se muta
 Foarte mulți postese și astăzi, căci n'au ce mânca maibun
 Știi tu despre aceste lucruri, vecinicule Moș-Crăciun ?
 Știi tu că copiii noștri sunt zdrențoși, flămânzi și goi
 Știi că nu-i mai dăm la școală, ci îi creștem .. matafoi
 Fără casă, fără masă, mușterii de pușcării
 Oameni fără adăposturi, oameni fără căpătâi
 Căci noi în anul acesta am avut doar' două luni
 Iar pe rest uu primim leafa, ci . . ne poartă cu minciuni
 Dela Ana la Caiafa și 'napoi pe-același drum
 Scrisă-i asta în vre-o lege, vecinicule Moș Crăciun ?

Anul trecut țineam una că n'ai putea fi mai rău
 Dar acum văd câte rele porți bătrâne 'n sacul tău
 Acum o spun înc'odată, că mai rău nu poate fi
 Că ți-ai gătat răutatea, că din nou ne vei iubi
 Și de mai greșese odată dacă iar ' m'oi înșela
 Voi rupe chiar calendarul, să nu mai văd ziua ta. —
 Când îți talmăcesc amarul, vei crede că-s răzvrătit
 Nu sunt însă Moș Crăciune, făr' flămând și necăjit
 Huiduit fără de milă, sunt căine . . . fără stăpân
 Sunt strein la mine'n țară și doar' sunt notar român
 Și-am muncit fără de preget, am jertfit și m'am jertfit
 Am împins la carul țării și-astăzi sunt . . . desmoștenit
 Fără drepturi, fără lege, tras-împins de orișicine
 Moș Crăciun, mai curmă-mi chinul, fie-ți milă și de mine
 Curmă criza, dă-mi salariul, drege-mi rostul cel stricat
 Și m'asează 'ntr'o comună ca să nu mai fiu mutat,

An nou.

*Erați notari din țara asta, iac'un an a mai trecut
 An de doliu, an de chinuri, an de cari n'ați mai văzut
 An de criză, de mizerii, de șicane ne'ncetate
 De mutări cu interese și amenzi nemotivate
 A trecut însă și-acesta, acum stă lungit pe targă
 An pe care nu-l bocește nimenea în lumea largă
 Și dacă nu-l plâng boierii, bancherii și cămătarii
 Cum l'om plânge noi... notarii, când nu ne-a dat nici salarii
 Ducă-se, cu-a brânzei șapte, unde și-a dus mutul iapa
 Și să se re'ntoarcă iară când se va întoarce apa
 Ducă-se și dus să fie, printre stânci și prin pustii
 Căci a înglodat notarii până, n gât în datorii.
 Ducă-se, căci vine altul, tânăr și nevinovat
 Despre care presupunem, c'aduce belșug în sat
 Spor și bani în țara 'ntreagă, ba va face vre-o minune
 Ne-o scăpa de 'ncurcătură și fără conversiune
 Ne-o da plată omenească, în mână, nu pe hârtie
 Ne-o scăpa ca printr'un farmec și pe noi de datorie
 An nou! Dacă faci minunea, dacă ne împlinești visul
 Te-om boci cu mic și mare, când ți-or citi paraclisul
 Dar de cumva-i pierde calea... de-i cădea și tu 'n ispită
 Și-ți urmezi antecesorul cel de memorie tristă
 Stai în neant, sau ori și unde, nu mai veni și la noi
 Căci ne-a fost destul c'o mic nouășute treizecoidoi.*

Notarul imanuator

Deși legea O. A. L. prevede în mod des-
tul de clar, că notarul remite actele de pro-
cedură, instanțele judiciare nu vreau să ri-
dice anatema imanuărilor de pe capul nota-
rului, pentru că este înscrisă în procedura ci-
vilă. Scrisă chiar în lege, dar acolo unde avem
notariate cercuale, această dispoziție este cu
totul inaplicabilă, căci notarul nu se poate
deplasa la domiciliul părții respective, ca să-i
imanueze citația etc., nici partea nu se poate
deplasa la reședința notariatului, ca să-și ri-
dice de-acolo actul.

Ar fi firesc, ca să se lase în practică
obiceiul învechit, ca imanuările să se facă
de către primarii sau imanuatorii comunali,
urmând, ca remiterea fișelor de imanuaire să
se facă de către uotar, așa, după cum se
prevede în legea administrativă.

Dar degeaba vrea Vodă, când Hâncului
nu-i place.

Citesc în România Administrativă jalba
unui coleg din vechiul regat în legătură cu
imanuările legate strâns în straița de atribuții
ale notarului comunal și mă întreb, dacă mai
este vre-o treaptă mai joasă la care ar mai
putea fi degradată tagma notarilor comunali?
De fapt ar mai fi, căci hingerul comunal este
inferior în grad căprarului de sat, gardianului,
pârgarului, dărăbanțului sau cum mama cio-
rilor se mai numește adevăratul imanuator
din Ardeal și Bănat și cum atribuțiunile ace-
stui sunt date în sarcina notarului direct, se
mai pot da și altele, căci hartia suferă orice,
dar nu știu ce va fi în realitate.

Dacă până acolo am ajuns, ca notarul să
facă imanuările direct, ce nevoie mai este de
păpușile cari se numesc primari comunali sau
sătești.

Auzi poveste!

Să se deplaseze notarul în 7—10 co-
mune, ca să facă imanuări, să se deplaseze
bună-oară notarul din Cornereva pe o rază
de 40 km. ca să facă imanuările la sălaşuri,
însoțit de doi martori. Dar fug creștinii ca de
mama focului când văd trei călăreți (căci pe
jos nu se prea poate merge pe dealurile și
văile dela Cornereva) un domn și doi paori,...
aoleo mămulică, ăia vin după dare! Mai a-
flă-i notare, dacă mai ai de unde.

N'ai făcut imanuarea la timp, te-a luat
hantătarul, căci cu paragraful nu te poți juca.
Îți aplică amendă și o plătești, căci căile de
de atac... doar crezi că avem timp să ne ju-
căm? Plătește și... gura!

Ne trebuie o unificare legislativă, ne tre-
buesc însă și legi aplicabile, căci nu mai vrem
să fim țapi ispășitori. Toate merg până la o
limită, dar odată tot trebuie să ne oprim și să
ne întrebăm: „Mai poate duce măgarul, sau
să-i mai descărcăm din spate?”

Refrenul:

Maico, rău mai blestemat, c'am ajuns pâ-
rgar la sat. Tată! meu om fără școală, fu pri-
mar odinioară, eu cu școală... puiul mamei,
stau în rând cu Ghiță-al Stanii, dau peceți de
judecată, auzi mamă, auzi tată, unde v'ați
cheltuit banii... să-mă faceți Ghiță-al Stanii?
I. SAS, notar.

INFORMAȚIUNI.

**Redacția dorește tuturor abo-
nenților, colaboratorilor citi-
torilor și prietinelor sărbători
și an nou fericit.**

SUMELE DE BANI (mandate poștale,
serisori de valoare, etc.), sunt a se trimite
Dlui *Ioan Hajdeu*, casierul Uniunii,
notar în Cociuba Mare, p. u. Tinca, jude-
țul Bihor.

Dnii notari diplomați, cari doresc a ocupa
posturi de notari în V. Regat, unde se simte
lipsa de notari diplomați, sunt rugați a se
adresa redacției noastre, comunicând toate da-
tele personale de studii etc., care va interveni
în cauza plasării lor în mod gratuit.

Dnii președinți ai Reuniunilor județene
sunt rugați a aviza la timp redacția revistei

noastre despre data adunărilor generale ce
se țin, pentru a putea lua și delegatul Uni-
unii parte.

Aducem la cunoștința colegilor că redacția
revistei „Administrația Română” sa mutat în
Calea Moșilor Nr. 14. unde urmează a se tri-
mite pe viitor orice corespondență privitoare la
redacție.

Presidiul face un călduros apel și roagă pe
toți membrii Uniunii să achite taxele și abo-
namentul revistei, căci altfel orice activitate va
stagna. Cei cari doresc cu „ADMINISTRAȚIA
ROMÂNĂ” sa existe și să prospereze, au da-
toria să nu întârzie achitarea abonamentelor
lor și să colaboreze la revistă. Cu primul cu-
rier trimiteți prin mandat poștal pe adresa casie-
rului nostru costul abonamentului.

Recomandăm cu toată căldura, fiind de strictă necesitate în exercitarea corectă a atribuțiunilor de ordin administrativ lucrarea

Repertoriul legilor și regulamentelor (1862—1931)

de **D. Ieșan**, subdirector general în Ministerului de Interne. Cu ajutorul acestei lucrări vom putea afla în Monitorul Oficial orice lege care ne trebuie. Această lucrare nu trebuie să lipsească din nici un birou. Cartea este tipărită în bune condiții tipografice și costă 250 lei. Se poate comanda dela autor.

A V I Z

Aduc la cunoștința Domnilor Colegi, că mai posed câteva exemplare din

Calendarul Notarului

pe cari, având în vedere timpul înaintat și împrejurările financiare actuale, le vând cu preț scăzut de 150 lei pro buc., în care sumă sunt socotite și cheltuelile poștale și de ambalaj.

Ioachim Sas notar, Slatina-Timiș.
jud. Severin.

Dlor Notari, Primari și Casieri

Procurați tabloul impozitului proporțional, pe facturi și pe salarii. Costul uoui exemplar 25 Lei și speșele poștale. Se poate comanda la D-l Iuliu Bernath, contabil la Administrația Jud. Cluj.

A apărut! un studiu complet despre A apărut! „BUGETELE COMUNALE” „Veniturile și cheltuelile comunale”

Studiu asupra preparării, votării, aprobării, executării, și controlul bugetelor comunale și asupra tuturor veniturilor și cheltuelilor comunale, împreună cu legile, regulamentele, jurnalele Consiliilor de Miniștrii, ordine ministeriale și date statistice referitor la finanțele comunale.

Costul unui volum de 285 pagini Lei 250

Se poate procura cu ramburs la autor: **Romul Gh. Pop** doctor în drept, avocat, fost ajutor primar al Municipiului **Oradea**, Str. I. C. Brătianu No. 2.

Cel mai ideal cadou pentru o femeie este un abonament la revista feminină

„FLORI DE CRIN”

Singura revistă feminină - cu conținutul garantat moral - din țară. — Pentru mame, soții și fete evlavioase este cea mai dreaptă și sigură călăuză.

Abonamentul anual pentru particulari e 120 lei, pentru instituții și societăți 200 lei. — Comenzile se vor adresa Doamnei **Cornelia Petrișiu** profesoară Șimleu-Silvaniei.

Recomandăm cu toată căldura fiind de strictă necesitate în exercitarea corectă a atribuțiunilor de ordin administrativ atât Domnilor notari secretarii comunal, jandarmi cât și oricărui funcționar administrativ lucrarea

Codul Administrației Rurale

Volumul I. cuprinzând peste 700 pagini, de Ș. Constantinescu, notar, Joseni Buzău.

Prețul e de Lei 180, trimițându-se și după primirea unui acout de 50 Lei de exemplar — La fiecare exemplar se anexează câte o factură de descărcare în cazul când se procură pe seama primăriei etc. — Adresați comenzile la autor în **Joseni Buzău**.

Cine primește un număr se consideră abonat.

Administrația Română
Organul Uniunii Generale a Notarilor din România
Cluj, Calea Motoilor 14.

Dnui

Comuna

P. U.

Județul